انجمن آمار ایران
IRANIAN STATISTICAL SOCIETY 1990
۱۳۶۹

خبرنامه

انجمن آمار ایران

سال هجدهم- پاییز ۱۳۸۹ - شماره پیاپی ۶۸

ویژه هفته آمار ایران

بسم الله الرحمن الرحیم

صاحب امتیاز:

انجمن آمار ایران

سردبیر:
مجید جعفری خالدی
jafari-m@modares.ac.ir

هیئت تحریریه:

محمدقاسم وحیدی اصل
m-vahidi@sbu.ac.ir
حمید پزشک
pezeshk@khayam.ut.ac.ir
مجید جعفری خالدی
jafari-m@modares.ac.ir
فیروزه ریواز
f_rivaz@sbu.ac.ir

نشانی مکاتبه:
تهران، صندوق پستی ۱۶۱۴ - ۱۵۸۱۵

پست الکترونیک:
info@irstat.ir

پایگاه الکترونیکی:
www.irstat.ir

تلفن:
۶۶۴۹۵۵۴۰-۰۲۱
دورنگار:
۶۶۴۹۹۸۲۷-۰۲۱

طراح جلد: سیدمرتضی نجیبی

با همکاری : مؤسسهٔ فرهنگی فاطمی

شمارگان: ۲۰۰۰

خبرنامهٔ انجمن آمار ایران، نشریهٔ خبری این انجمن است کـه در پایان هر فصل منتشر می‌شود.

هدف اصلی از انتشار خبرنامه، درج اخبار آماری ایران و جهان، آشنایی با بزرگان آمار و ایجاد ارتباط میان اعضای جامعهٔ آماری با یکدیگر و نیـز بـا انجمـن آمـار ایران است.

برای نیل به اهداف فوق و هر چه پربارتر شدن خبرنامه، از همکاری و همفکری همهٔ علاقه‌مندان به گرمی استقبال می‌شود. در این راستا:

- ضروری است مطالب به نشانی سردبیر، اعضای هیئت تحریریه یـا مسـئولین ستون‌ها ارسال شود.
- خبرنامه، در انتخاب، تلخیص و ویرایش مطالب ارسال‌شده، آزاد است.
- مطالب دریافت‌شده، بازگردانده نمی‌شود.

مطالب مندرج در خبرنامه، لزوماً نظر انجمن آمار ایران نیست.

فهرست مطالب

گفتار اول ۱
گفتار دوم ۱
نامهٔ رئیس انجمن آمار ایران به یکی از نمایندگان مجلس در خصوص تشکیل سازمان نظام آمارشناسی ایران ۷
روز جهانی آمار در چهارگوشهٔ دنیا ۸
صنعت، خدمات و آمار ۱۱
نقش آمار در توسعه پایدار و چالش‌های پیش‌رو ۱۲
تاثیر بیحساب آمار در مطالعهٔ ژنوم ۱۴
میزان ارتباط قیمت مسکن ونهاده‌های مرتبط از نگاه علم آمار ۱۵
آمارش را دارم! ۱۷
معرفی کتاب ۱۸
آمار در آینهٔ وب ۱۸
اخبار دانشگاهها و مراکز آماری ۱۹
گزارش همایش کشوری ۲۵
بررسی مدلهای بهینه سازی گردش آمار ۲۵
و اطلاعات درنظام سلامت ۲۵
گزارشی از فعالیتهای هفته ملی آمار در اصفهان ۲۶
نامه به سردبیر ۲۸
ششمین همایش ملی آمار دانشگاه پیام‌نور ۳۰
مسابقه پوستر سواد آماری در ایران و ارایه پوسترهای منتخب برای مسابقه بین المللی ۲۰۱۰ - ۲۰۱۱ ..... ۳۱
گزارش اولین مسابقه روز جهانی آمار ۳۳
جدول آماری ۳۴

گفتار اول

مجید جعفری خالدی

در پایان مهرماه و آغاز آبان‌ماه شاهد رویداد مهم برگزاری روز جهانی آمار و هفتهٔ آمار ایران بودیم که بنابر اهمیت آن، این شماره از خبرنامه به انتشار و انعکاس گزارش‌های مربوط به این روز و هفته اختصاص یافته است. آن‌گونه که در سایت روز جهانی آمار (http://unstats.un.org/unsd/wsd) اخبار مربوط به این روز ارائه شده است، نشان از برگزاری باشکوه این مراسم در سراسر دنیا دارد. در ایران نیز با همت انجمن آمار ایران و هم‌یاری نهادها و سازمان‌های مختلف، سعی گردید هفتهٔ آمار ایران به‌نحو مطلوبی برگزار گردد. شایسته است از طرف خبرنامه از آقای دکتر رجالی برای زحمات فراوانی که در برگزاری هر چه باشکوه‌تر مراسم این هفته متحمل شدند، تشکر ویژه به‌عمل آوریم.

با وجود حساسیت بالای این شماره از خبرنامه که لازم بود اخبار هفتهٔ ملی آمار ایران را به‌نحو مطلوبی انعکاس دهد، از همکاری دو تن از اعضای برجستهٔ هیئت تحریریه، آقای دکتر حمید پزشک و سرکار خانم فرزانه صفوی‌منش محروم بودیم و به‌تبع آن مسئولیت سنگینی متوجهٔ سایر اعضا گردید. برای آقای دکتر پزشک و خانواده محترم‌شان که در فرصت مطالعاتی در دانشگاه واترلو به‌سر می‌برند آرزوی موفقیت و سلامتی می‌نمایم. دیدار مجدد ایشان در هیئت تحریریه مایه افتخار و مباهات خواهد بود.

در این مدت قریب به دو سال که اینجانب در خبرنامه مشغول انجام وظیفه هستم، همکاری بسیار خردمندانه، بی‌دریغ و بدون هیچ‌گونه چشم‌داشت سرکار خانم صفوی‌منش را حقیقتاً بسیار تأثیرگذار در جهت افزایش کمی و کیفی محتوای خبرنامه می‌دانم. در جلسهٔ گذشته خبرنامه، علی‌رغم میل باطنی اعضاء، با استعفای ایشان موافقت گردید. بدین‌وسیله لازم است سپاسگزاری خود را نسبت به سرکار خانم صفوی‌منش ابراز داشته و برای ایشان آرزوی موفقیت در کلیهٔ عرصه‌های زندگی دارم. بر انجمن آمار نیز ضروری است تا با تقدیر شایسته از افرادی چون ایشان، بستر و زمینهٔ مناسب همکاری افراد علاقه‌مند و مستعد را فراهم سازد تا بدین‌ترتیب شاهد پویایی بیشتر انجمن آمار ایران باشیم.

در ادامه، برخی از مطالب و گزارش‌های برگزیدهٔ هفتهٔ ملی آمار و روز جهانی آمار به استحضار خوانندگان محترم می‌رسد.

گفتار دوم

گزارش برگزاری هفته آمار در ایران

علی رجالی
هیئت علمی گروه آمار دانشگاه صنعتی اصفهان و
مسئول برنامه‌ریزی بزرگداشت هفتهٔ آمار در ایران

به دنبال اعلام روز ۲۰ اکتبر ۲۰۱۰ به عنوان روز جهانی آمار با محوریت آمارهای رسمی توسط مدیرکل کمیسیون بین‌المللی آمار سازمان ملل متحد، انجمن آمار ایران به پیشنهاد گزارشگر تصمیم گرفت تا مراسم بزرگداشت این روز را برگزار نماید. با تصمیم شورای اجرایی انجمن آمار ایران، گزارشگر به‌عنوان مسئول کمیتهٔ برنامه‌ریزی بزرگداشت انتخاب شد و پس از انجام اقدامات اولیه و با مشارکت بسیاری از اعضای انجمن آمار ایران، کمیتهٔ برنامه‌ریزی را تشکیل داد.

با توجه به درخواست ISI، جهت بزرگداشت این روز و وجود روز اول آبان‌ماه که به نام روز ملی آمار و برنامه‌ریزی ثبت شده است، انجمن آمار ایران تصمیم به نام‌گذاری هفته‌ای به نام هفتهٔ آمار از تاریخ ۸۹/۷/۲۸ لغایت ۸۹/۸/۴ نمود و روزهای هفته را نیز به طور جداگانه نام‌گذاری کرد. با این امید که بزرگداشت این هفته زمینه ساز ایجاد وحدت رویه در تولید و به‌کارگیری آمار و باعث شناخت جامعه از اهمیت این علم بنیادین باشد.

این بزرگداشت برای سال‌های دیگر هم با برنامه‌ریزی انجمن آمار ایران و الگوسازی توسط این انجمن و کمک تمام نهادهای ذیربط قابل اجرا می‌باشد. براساس جلسات اولیه کمیته برنامه‌ریزی، روزهای هفته به شرح زیر اعلام شدند:

- چهارشنبه ۲۰ اکتبر ۲۰۱۰ مصادف با ۱۳۸۹/۷/۲۸

روز جهانی آمار– آمارهای رسمی
(World Statistics Day- Official Statistics)

- پنجشنبه ۲۱ اکتبر ۲۰۱۰ مصادف با ۱۳۸۹/۷/۲۹

آموزش و سواد آماری
(Statistical Education and Statistical Literacy)

- جمعه ۲۲ اکتبر ۲۰۱۰ مصادف با ۱۳۸۹/۷/۳۰

ارتقاء فرهنگ و آگاهی آماری
(Statistical Awareness)

- شنبه ۲۳ اکتبر ۲۰۱۰ مصادف با ۱۳۸۹/۸/۱

روز آمار و برنامه‌ریزی
(National Statistics and Planning Day)

- یکشنبه۲۴ اکتبر ۲۰۱۰ مصادف با ۱۳۸۹/۸/۲

نقش آمار در صنعت (تولید کالا و خدمات)
([Statistics in Industry [Production and Services])

- دوشنبه ۲۵ اکتبر ۲۰۱۰ مصادف با ۱۳۸۹/۸/۳

نقش آمار در سایر علوم
(Statistics in Other Sciences)

- سه‌شنبه ۲۶ اکتبر ۲۰۱۰ مصادف با ۱۳۸۹/۸/۴

آمار و اخلاق حرفه‌ای- نظام آمارشناسی
(Statistics as a Profession)

اولین جلسهٔ هماهنگی در تیرماه ۸۹، به‌دعوت انجمن آمار و در محل پژوهشکدهٔ آمار ایران با حضور نمایندگان رسمی انجمن آمار ایران، مرکز آمار ایران، پژوهشکدهٔ آمار ایران، پژوهشکدهٔ بیمه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز آمار و اطلاعات بازار کار و برخی از اساتید خبره آمار از دانشگاه‌های کشور برگزار شد. نمایندگان حوزه‌های مختلفی از جمله حوزهٔ معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، وزارت آموزش و پرورش، مجلس شورای اسلامی، سازمان سنجش آموزش کشور، وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران، کار و امور اجتماعی، جهاد کشاورزی و شهرداری تهران، به‌دلایل متفاوت در اولین جلسه حضور نداشتند.

در این جلسه نمایندگان نهادهای مختلف، گزارش‌هایی از اقدامات موازی انجام شده به شرح زیر ارائه دادند:

- مرکز آمار ایران یک کمیتهٔ هماهنگی برای بزرگداشت روز جهانی آمار تشکیل داده بود. رئیس مرکز آمار ایران در این جلسه، مرکز آمار ایران را به عنوان **پیشانی اجرایی برگزاری هفتهٔ آمار و انجمن آمار ایران را مسئول تولید محتوای برنامه‌ها** اعلام نمودند.
- قرار بر این شد که مرکز آمار ایران مراسم اولین روز برنامه را با حضور رسمی ریاست جمهور برگزار نماید.
- ضمناً اعلام شد که تمام تلاش‌ها باید در جهت تغییر مخاطب اصلی از دست‌اندرکاران آمار به‌عموم مردم و مسئولین در مراسم بزرگداشت هفته آمار باشد.
- گزارشی از فعالیت‌های مرکز اطلاعات بازار کار وزارت امور اجتماعی در سال‌های گذشته ارائه شد و موضوع برگزاری همایش دو روزهٔ سال جاری که مخاطبین آن تمام کارشناسان آمار سراسر کشور خواهند بود، مطرح شد.
- نمایندگان بانک مرکزی ایران ضمن ارائه گزارشی از فعالیت‌های انجام شده تا به‌حال، آمادگی بانک را جهت همکاری در برگزاری این هفته اعلام نمودند.

در این جلسه‌ها قرار شد:

- طی جلساتی با مسئولین وزارت آموزش و پرورش اهمیت موضوع برایشان تشریح شود تا در جلسات آتی با حضور نمایندگان این وزارت هماهنگی‌های بیشتری انجام شود، که با حضور مسئول برنامه‌ریزی هفتهٔ آمار در وزارت آموزش و پرورش، تلاش شد این هماهنگی به‌وجود آید.
- دعوت از نمایندهٔ وزارت نیرو برای جلسهٔ بعدی انجام شود.
- نمایشگاهی در تهران و نمایشگاه‌های مشابه در شهرستان‌ها برگزار شود و هر روز جهت انجام برنامه‌ها به ارگانی اختصاص داده شود (از مهمترین اهداف نمایشگاه‌ها حضور مستقیم استادان و کارشناسان آماری کشور و قابل استفاده بودن برای عموم اعلام شد).

در مجموع ۴ جلسه مربوط به کمیتهٔ هماهنگی تا پایان شهریورماه ۸۹ برگزار گردید، که هدف اصلی این کمیته ایجاد و حفظ وحدت رویه و هماهنگی با دیگر کمیته‌ها بود.

کمیتهٔ برنامه‌ریزی با مسئولیت گزارشگر و در محل پژوهشکدهٔ آمار یا انجمن آمار ایران ۸ جلسه تشکیل داد. اعضای این جلسات متشکل

بودند از آقایان دکتر ایران‌پناه، دکتر پارسیان، دکتر رجالی، زاهدیان، فراهانی‌نیک، دکتر فقیهی، قائمی، دکتر طالبی، دکتر علامت‌ساز، دکتر محمدپور، دکتر محمدزاده، مقتدایی و دکتر وحیدی‌اصل و در صورت لزوم در برخی جلسات کارشناسان دیگری به عنوان میهمان حضور داشتند.

جلسات این کمیته در تاریخ‌های ۲۶ خرداد، ۹ تیر، ۳۱ مرداد، ۱۸ شهریور، یکم، هشتم، چهاردهم و بیستم مهر برگزار شد.

عمدهٔ تصمیمات این کمیته را می‌توان به شرح زیر نام برد:

- لزوم حضور و ارتباط با نمایندگان وزارت آموزش و پرورش، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان هواشناسی، شهرداری تهران، کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی آمار، شورای فرهنگ عمومی و وزارت ارشاد
- توجه به همهٔ جنبه‌های آمار
- طراحی آرم روز جهانی آمار و هفتهٔ آمار در ایران
- تجهیز و به هنگام‌سازی سایت‌های مرکز آمار ایران و انجمن آمار ایران به‌همراه درج آخرین اخبار و اطلاعات مربوط به هفتهٔ آمار
- برپایی نمایشگاه‌هایی در تهران و شهرستان‌ها
- برنامه‌ریزی برگزاری open door day برای مراکز آماری، جهت مراجعه مردم و پاسخگویی به آنان (که البته این کار در کنار نمایشگاه‌های هفتهٔ آمار نیز امکان‌پذیر خواهد بود.)
- برگزاری سمینار تخصصی آمار رسمی با شرکت دست‌اندرکاران تولید آمار جهت هماهنگی در استانداردها و شاخص‌های آماری
- برنامه‌ریزی جهت ایجاد وحدت رویه بین مراکز تولید و ارائه آمار کشور برای تعیین شاخص‌ها و رعایت استانداردها
- برگزاری سمینارها و کارگاه‌هایی با تکیه بر آمارهای رسمی، بیمه، آمارزیستی، اقتصادسنجی و غیره
- برگزاری سخنرانی‌های مدون توسط اساتید و متخصصان آماری
- ترویج فرهنگ آماری با تکیه بر آمار رسمی
- مخاطب قرار دادن عموم مردم (برای اصلاح کیفیت تولید آمار)، تصمیم‌گیران شامل مدیران و صنعت‌گران (برای استفاده صحیح از آمار) و دانش‌آموزان، معلمان و حتی دانشجویان رشته‌های غیرآمار و نیز دانشجویان آمار (برای ارتقای دانش آمار)
- مورد توجه قراردادن حلقهٔ مفقوده‌ی سواد آماری (دقت در جمع‌آوری اطلاعات و استفاده صحیح از علم آمار و عدم سوء استفاده از آن)
- شناسایی کتب ضروری برای انتشار یا ترجمه و برنامه‌ریزی برای انتشار آن‌ها
- معرفی کتاب‌های مفید از طریق صدا و سیما و جراید
- انتشار مرجع راهنما برای معرفی مراجع تولید آمارهای مختلف کشور
- انتشار نشریات خاص و ویژه‌نامه برای این هفته و چاپ مطالب مربوط در نشریات و جراید مختلف
- انتشار کتاب‌های کوچک (مترویی) و بروشور برای عموم
- تهیه مقالات علمی جهت درج در خبرنامه و سایر نشریات
- تهیه تمبر یادبود روز جهانی آمار و سکه روز جهانی و رونمایی آن‌ها توسط رئیس‌جمهور
- اطلاع‌رسانی به‌هنگام و به‌طور وسیع از طریق صدا و سیما
- تهیه برنامه‌های سریالی، مصاحبه‌ها و غیره در صدا و سیما و بمباران اطلاعاتی جهت آگاه‌سازی عموم
- نشست‌های خبری با حضور آقایان دکتر عادل آذر، دکتر بهمنی و دکتر پارسیان
- برگزاری میزگردهای تلویزیونی و رادیویی با حضور کارشناسان و متخصصان آمار کشور
- گفتگوهای خبری در شبکه‌های ۲ و ۴ سیما
- برگزاری میزگردهای تخصصی
- پخش تیزرها و زیرنویس‌ها یا تهیه میان‌برنامه‌ها و یا مسابقات رادیویی و تلویزیونی برای معرفی آمار با کمک صدا و سیما (که با قول مساعد نماینده صدا و سیما قرار شد خوراک لازم توسط انجمن آمار ایران تهیه شود.)
- پی‌گیری مسئله ابلاغ صدا و سیما به استان‌ها برای مشارکت در برگزاری هفتهٔ آمار در استان‌ها
- تهیه شعارهای لازم جهت تبلیغ و ترویج در این هفته
- نصب پلاکارد، بنر و بیلبورد با کمک شهرداری‌ها (که این کار در تهران و اصفهان انجام شد.)
- ارسال SMSهایی در این رابطه توسط مخابرات
- اعتلای روند تهیه پایان‌نامه‌های دانشجویی در زمینه‌های کاربردی آمار

- انتخاب بهترین پایان‌نامه‌های دانشجویی و اهدای جوایز به آنان توسط پژوهشکدهٔ آمار، پژوهشکدهٔ پولی و بانکی و پژوهشکدهٔ بیمه
- برگزاری مسابقهٔ آمار دانش‌آموزی
- همکاری در تصحیح برنامه‌های آموزشی
- تشکیل زیرکمیته‌های انتشارات، تبلیغات
- درخواست انجمن آمار از رؤسای دانشکده‌ها و گروه‌های دانشگاه‌ها جهت برگزاری برنامه‌هایی در هفته آمار
- تهیه سایت و وبلاگ‌های آماری برای هفتهٔ آمار
- قرار دادن آرشیو برنامه‌های ضبط شده بر روی سایت
- هماهنگی جهت تأمین بودجه
- دعوت از برخی چهره‌های آماری از جمله پروفسور هدایت جهت ایراد سخنرانی در مراسم مختلف
- تلاش جهت برگزاری سخنرانی آقای دکتر عادل آذر در روز جمعه مصادف با هفته آمار قبل از خطبه‌های نماز جمعه تهران
- تأکید بر عدم انجام برنامه‌ها، بدون هماهنگی انجمن آمار ایران جهت حفظ وحدت رویه
- برگزاری مسابقه جهت تهیه آرم و پیشنهاد جایزه توسط بانک مرکزی، انجمن آمار ایران و مرکز آمار ایران
- تصویب پوستر هفتهٔ ملی آمار ایران
- تصمیم به توزیع پوستر در همه مراکز از جمله اداره‌های آموزش و پرورش و مدارس
- تهیه پوسترهای دیگر علاوه بر پوستر اصلی با درج لوگوی حامیان توسط مراکز مختلف
- بررسی اطلاع‌رسانی از طرق مختلف
- تصویب شعار مشترک هفته **"آمار لازمه توسعه پایدار"**
- آماده سازی موزهٔ آمار توسط مرکز آمار ایران
- تشکیل کمیته علمی با عضویت آقایان زاهدیان، دکتر عوضعلی‌پور، دکتر فقیهی، قائمی، دکتر محمدزاده، مقتدایی، دکتر نواب‌پور و دکتر محمدپور (به عنوان عضو علی‌البدل) برای برنامه‌ریزی علمی، پذیرش برنامه‌ها و مقالات براساس توصیه کمیته‌های ذی‌ربط، تعیین نوع و تعداد مدعوین برای حضور در هر برنامه برای کل هفته آمار
- انتخاب آقای دکتر پارسیان، رئیس انجمن آمار ایران به عنوان سخنگوی اصلی هفته
- تلاش در جهت انجام برخی فعالیت‌های نمادین از جمله ملبس کردن تعدادی از دانش‌آموزان با لباس‌هایی که آرم هفته آمار بر روی آن‌ها حک شده باشد و تهیه عکس یا فیلم دسته‌جمعی در این مورد
- زمینه‌سازی جهت تصویب طرح نظام آمارشناسی ایران
- تعیین زیرکمیته‌ها به شرح زیر:

۱. روز جهانی آمار - آمارهای رسمی، که اعضای آن عبارت بودند از: آقایان دکتر گرامی، دکتر محمدپور، فراهانی نیک، دکتر گنجعلی، زاهدیان، مقتدایی، زائری، قائمی، دکتر محرابی، دکتر رادمهر، دکتر بهاءالدین خالدی، دکتر محمدزاده و خانم ملک پور

۲. آموزش و سواد آماری، که اعضای آن عبارت بودند از: آقایان دکتر پارسیان، دکتر رجالی، دکتر نعمت اللهی، روغنی شهرکی، دکتر اصغری، آشفته، حاجی‌زاده، دکتر نقشینه ارجمند، دکتر کسری علیشاهی، حائری و خانم دکتر غلام آزاد

۳. ارتقاء فرهنگ و آگاهی آماری، که اعضای آن عبارت بودند از: آقایان فراهانی‌نیک، دکتر محمدپور، دکتر محتشمی، دکتر رجالی، حاجی‌زاده، گودرزی، خان‌زاده

۴. روز آمار و برنامه‌ریزی، که اعضای آن عبارت بودند از: آقایان دکتر طالبی، دکتر عوضعلی‌پور، دکتر ایران‌پناه، دکتر جمالی

۵. نقش آمار در صنعت (تولید و خدمات)، که اعضای آن عبارت بودند از: آقایان دکتر فقیهی، دکتر مقدم، دکتر علی‌مرادی، خوشگویان‌فرد، خواجویی و دکتر پویا

۶. نقش آمار در سایر علوم، که اعضای آن عبارت بودند از: آقایان دکتر محمدزاده، دکتر محرابی، دکتر گل‌علیزاده، دکتر گرامی، دکتر نعمت‌الهی و خانم رحیم‌زاده

۷. آمار و اخلاق حرفه‌ای- نظام آمار شناسی، که اعضای آن عبارت بودند از: آقایان دکتر رجالی، دکتر اسدی، دکتر طالبی، زاهدیان، دکتر فقیهی و چلویان

۸. تبلیغات، انتشارات و ارتباطات دانشجویی، که اعضای آن عبارت بودند از: دکتر علامت‌ساز، دکتر وحیدی‌اصل، دکتر یارمحمدی، دکتر فلاح، دکتر ایران‌پناه، ، دکتر محمدپور، آشفته، سیدهاشم حسینی و خانم دکتر ریواز

در مجموع و پس از نشست‌های متعدد، جلسات متفاوت و هماهنگی‌های انجام شده توسط دست‌اندرکاران بزرگداشت هفتهٔ آمار در ایران، برنامهٔ روزهای هفته به شرح زیر به تصویب رسید:

- روز اول (چهارشنبه ۱۳۸۹/۷/۲۸): برگزاری همایش با عنوان آمارهای رسمی در دانشگاه علامه طباطبایی با هماهنگی دکتر نعمت‌الهی از ساعت ۸ تا ۱۳ با برنامه‌های
  ۱. سخنرانی دکتر نواب‌پور و آقای خاوری‌نژاد به ترتیب ۴۰ و ۳۰ دقیقه
  ۲. میزگرد با هماهنگی آقای دکتر نعمت‌الهی و با حضور پروفسور هدایت و آقایان مقتدایی، زاهدیان، دکتر نواب‌پور و خاوری‌نژاد

- روز دوم (پنجشنبه ۱۳۸۹/۷/۲۹): برگزاری سخنرانی‌های عمومی با هماهنگی انجمن آمار ایران از ساعت ۱۵:۳۰ تا ۱۷ با برنامه‌های
  ۱. سخنرانی دکتر کسری علیشاهی در فرهنگسرای خانواده
  ۲. سخنرانی دکتر امید نقشینه ارجمند در فرهنگسرای هنر
  ۳. سخنرانی آقای افشین آشفته در فرهنگسرای شفق

همچنین انتشار کتاب یک روز با آمار، انتشار یک شمارهٔ ویژه مجلهٔ رشد آموزش ریاضی، زنگ آمار در مدارس و پیگیری مسائل مسابقه سراسری دانش‌آموزی و حمایت از مسابقهٔ دانشجویی آمار به‌عنوان دیگر برنامه‌های این روز تعیین گردید.

- روز سوم (جمعه ۱۳۸۹/۷/۳۰): سخنرانی رئیس مرکز آمار ایران در نماز جمعهٔ تهران و توزیع بروشورها در مراسم نماز جمعه با هماهنگی انجمن آمار ایران. همچنین پخش برنامه‌های مستند و فیلم (صدا و سیما)، مکاتبه با نشریاتی از جمله مجله اقتصاد جهت درج اطلاعات این هفته به عنوان اهم فعالیت‌های این روز در نظر گرفته شد.
- روز چهارم (شنبه ۱۳۸۹/۸/۱): برگزاری همایشی توسط مرکز آمار ایران در سالن وزارت نیرو که قرار شد برنامه آن به تصویب کمیتهٔ مشترک علمی برسد.
- روز پنجم (یکشنبه ۱۳۸۹/۸/۲): برگزاری همایشی توسط انجمن آمار ایران در سالن وزارت نیرو از ساعت ۹ تا ۱۰:۳۰ و ۱۱ تا ۱۲:۳۰ با برنامه‌های
  ۱. میزگرد آمار در صنعت با مسئولیت آقای دکتر علیمرادی و با عضویت آقایان خواجویی و دکتر فقیهی و سخنرانی آقایان دکتر خدادادی (طرح آزمایشات) و دکتر نورالسناء (کنترل کیفیت آماری)
  ۲. میزگرد آمار در بازرگانی و تجارت (خدمات) با مسئولیت آقای دکتر فقیهی و با عضویت آقای دکتر علیمرادی و سخنرانی آقایان دکتر روستا (پژوهش بازار) و دکتر فقیهی (رضایت مشتری)

- روز ششم (دوشنبه ۱۳۸۹/۸/۳): برگزاری همایشی توسط انجمن آمار ایران در دانشگاه تربیت مدرس از ساعت ۱۴ تا ۱۶ با برنامه‌های
  ۱. سخنرانی پروفسور هدایت
  ۲. سخنرانی خانم رحیم‌زاده
  ۳. سخنرانی دکتر گنجعلی

- روز هفتم (سه‌شنبه ۱۳۸۹/۸/۴): اهم فعالیت‌های در نظر گرفته شده عبارت بودند از
  ۱. پیگیری مسئله نظام آمارشناسی
  ۲. صحبت اعضاء هیئت علمی و کارشناسان در مصاحبه‌ها در ارتباط با اخلاق حرفه‌ای

علاوه بر آن، موارد زیر در کمیته برنامه‌ریزی مطرح شدند:

- برپایی نمایشگاه‌هایی جهت استفادهٔ عموم و با حضور متخصصان آماری در کشور در پارک‌ها که نمونهٔ آن در اصفهان در محل مرکز تحقیقات معلمان برگزار شد (۸۹/۸/۱ لغایت ۸۹/۸/۴)
- آقای فراهانی‌نیک دو جلسه ۸۹/۸/۲ و ۸۹/۸/۳ را مجری‌گری خواهند نمود
- دعوت‌نامه‌های جلسات با امضای رئیس انجمن آمار ایران ارسال می‌شود
- ادامه کار کمیته مربوط برای پی‌گیری تصویب نظام آمارشناسی
- توصیه‌های کمیتهٔ تبلیغات برای ارتباط بیشتر با جراید
- درصورت حمایت مالی مرکز آمار ایران و یا بانک مرکزی، پازل‌ها و ابزارهای تبلیغاتی دیگر تهیه شده توسط کمیتهٔ تبلیغات تکثیر خواهند شد

موفقیت‌ها:

- تلاش عده‌ای از جوانان عضو انجمن آمار ایران و مشارکت صمیمانه عدهٔ دیگری از اعضای انجمن آمار ایران باعث پیشرفت کار بود.

- شهرداری تهران همکاری صمیمانه‌ای را آغاز کرد و با نصب ۱۰ بنر با پیگیری مسئول آمار شهرداری، این نهاد به این حرکت پیوست.
- اختصاص ۳ فرهنگ‌سرا برای برگزاری مراسم روز آمار و سوادآماری با همت شهرداری تهران انجام شد و قرار بود در آن‌ها آقایان دکتر نقشینه ارجمند (دانشگاه امیرکبیر)، دکتر علیشاهی (دانشگاه صنعتی شریف) و آقای افشین آشفته (کارشناس ارشد بانک مرکزی) سخنرانی نمایند (البته علی‌رغم تمام تلاش‌ها و کوشش‌ها در جهت اطلاع‌رسانی و آماده‌سازی مراسم به دلیل عدم اطلاع‌رسانی کامل، این برنامه‌ها به نحو مناسب با استقبال روبرو نشد).
- گفتگو پیرامون راه‌اندازی خانه ریاضیات تهران با کمک شهرداری هم در حال اجراست.
- مراحل اولیهٔ طرح برگزاری مسابقهٔ آمار دانش‌آموزی به انجام رسیده است و امید می‌رود با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مرکز آمار ایران، سازمان سنجش و آموزش کشور و وزارت آموزش و پرورش در بهار و تابستان ۱۳۹۰ به مرحلهٔ اجرا درآید.
- با مشارکت انتشارات فاطمی کتاب یک روز با آمار اثر زیبای آقای آشفته به منظور عمومی‌سازی آمار به چاپ رسید و توزیع شد. نسخهٔ اصلی هم به شهرداری ارائه شده است که درصورت صلاح‌دید چاپ و در متروها توزیع کنند.
- برنامه‌های روزهای ۸۹/۷/۲۸ در دانشگاه علامه طباطبایی و ۸۹/۸/۳ در دانشگاه تربیت مدرس به نحو مطلوب به مرحلهٔ اجرا درآمد.
- با مشارکت وحمایت کامل صدا و سیما و پیگیری نمایندهٔ محترم صدا و سیما، حضور رئیس انجمن و مسئول برنامه‌ریزی در برنامهٔ فرجه جمعه ۸۹/۷/۲۳، حضور رئیس انجمن، نمایندهٔ بانک مرکزی و دکتر فقیهی (هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی) در برنامهٔ طلوع صبح روز شنبه ۸۹/۸/۱ و چند برنامهٔ رادیویی در تهران و اصفهان از موفقیت‌های برنامه‌ریزی بود که بنا به دلایل نامعلوم برخی دیگر از برنامه‌های مورد توافق، به مرحلهٔ اجرا درنیامدند. در یکی از این برنامه‌ها که نماینده‌ای از مجلس شورای اسلامی ایران تلفنی شرکت داشتند، پیشنهاد نمایندگان انجمن مبنی بر به‌کارگیری انجمن آمار ایران به عنوان بازوی علمی برای نظارت مجلس بر فعالیت‌های آماری و راه‌اندازی نظام آمارشناسی ایران مورد استقبال قرار گرفت که هر دو موضوع در دستور کار انجمن آمار ایران قرار گرفت.
- تلاش درجهت جلب حمایت مرکز آمار ایران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای همکاری با انجمن آمار ایران و حضور فعال در نظام آماری کشور نیز همچنان ادامه دارد.
- برنامه‌های اصفهان، مخصوصاً نمایشگاه‌های آمار و نیز کارگاه‌های دانش‌آموزی آموزش آمار به کمک دانشجویان دانشگاه صنعتی اصفهان و با برنامه‌ریزی خانهٔ ریاضیات اصفهان به خوبی و با موفقیت به مرحلهٔ اجرا درآمدند و شهرداری اصفهان ضمن قبول جوایز مسابقهٔ داده‌کاوی خانهٔ ریاضیات اصفهان، نسبت به نصب بنر در جاهای مختلف شهر نیز اقدام نمود.

پیشنهادها:

الف) پیشنهادهای زیر برای پیگیری تصمیم‌های زیرکمیته‌ها و کمیتهٔ برنامه‌ریزی قابل ارائه هستند:

۱. تشکیل کمیته‌ای برای پیگیری تصویب نظام آمارشناسی و نیز پیشنهاد مشارکت انجمن در امر نظارت علمی بر فعالیت‌های آماری در کشور
۲. تشکیل کمیتهٔ برگزاری مسابقهٔ آمار دانش‌آموزی
۳. تشکیل جلسه با نمایندگان بانک مرکزی جهت ایجاد بورس‌های لازم برای ادامه تحصیل در مقاطع کارشناسی (در داخل) و تحصیلات تکمیلی (در خارج) برای برندگان مسابقات دانش‌آموزی و دانشجویی که مایل به ادامه تحصیل در زمینه آمار هستند.
۴. برنامه‌ریزی برگزاری یک سمینار مشترک برای کمیتهٔ آمار در صنعت (تولید کالا و خدمات) و نقش آمار در سایر علوم (برای برنامه‌ریزی این سمینار) بهتر است از ابتدا با صنایع و نهادها جلسه هماهنگی داشت.
۵. تشکیل کمیته‌ای برای برنامه‌ریزی برگزاری یک سمینار در زمینهٔ اخلاق حرفه‌ای و نظام آمارشناسی
۶. تشکیل کمیته‌ای برای برنامه‌ریزی انتشار حداقل ۴ کتاب در زمینهٔ عمومی‌سازی علم آمار
۷. تشکیل کمیته‌ای برای تهیه استانداردهای آموزش آمار در مدارس (بدون توجه به درخواست یا عدم درخواست وزارت آموزش و پرورش). این کمیته می‌تواند استانداردها، برنامه‌ها و حتی کتبی را تهیه و ارائه دهد. مطمئناً زمانی مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت.
۸. تشکیل کمیته‌ای برای اصلاح برنامه‌های آموزشی آمار به عنوان دروس سرویس سایر رشته‌ها و احتمالاً برگزاری سمیناری به این منظور و ارائهٔ نتایج به شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۹. تشکیل جلسه مشترک بین مرکز آمار ایران و بانک مرکزی ایران با ابتکار انجمن جهت ایجاد وحدت رویه در آمارهای رسمی

۱۰. برنامه‌ریزی برگزاری سمیناری برای مدیران و مسئولین جهت معرفی اهمیت آمار و مشکلات عدم اجرای نظام آمارشناسی ایران (با بیان مواردی که آمار و اطلاعات به صورت غلط تولید شده‌اند.)

۱۱. بررسی امکان برگزاری هفتهٔ آمار در سال‌های آتی با هم‌فکری با دانشگاه‌ها و نهادهای آماری کشور

ب- پیشنهاد تشکیل کمیتهٔ برنامه‌ریزی مسابقهٔ آمار دانش‌آموزی

به منظور برنامه‌ریزی برگزاری مسابقهٔ آمار دانش‌آموزی انجمن آمار ایران یک کمیته برنامه‌ریزی تحت عنوان **"کمیتهٔ برنامه‌ریزی مسابقهٔ آمار دانش‌آموزی"** به ریاست رئیس انجمن آمار ایران یا نماینده تام‌الاختیار ایشان و عضویت افراد زیر تشکیل شود:

۱- نمایندهٔ دیگری از انجمن آمار ایران

۲- نمایندهٔ تام‌الاختیاری از وزارت آموزش و پرورش

۳- نمایندهٔ تام‌الاختیاری از سازمان سنجش آموزش کشور

۴- نمایندهٔ تام‌الاختیاری از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۵- نمایندهٔ تام‌الاختیاری از مرکز آمار ایران

۶- نماینده‌ای از بنیاد ملی نخبگان

۷- نماینده‌ای از باشگاه دانش‌پژوهان جوان

۸- نماینده‌ای از شورای خانه‌های ریاضیات ایران

۹- نماینده‌ای از اتحادیه انجمن‌های علمی آموزشی معلمان ریاضی ایران

وظایف این شورا می‌تواند به شرح زیر باشد:

۱- تدوین آیین‌نامه برگزاری مسابقه

۲- تعیین و تأمین جوایز مسابقه

۳- تشکیل کمیتهٔ علمی برای طرح سئوال‌ها، تصحیح اوراق مرحله نهایی و نظارت بر اجرای مرحله اول مسابقه در استان‌ها

۴- تشکیل کمیتهٔ تبلیغات (برای آماده‌سازی استان‌ها جهت برگزاری مرحله اول و جذب دانش‌آموزان)

۵- تشکیل کمیتهٔ مالی و جوایز (برای تأمین مالی، انجام امور اداری مربوط به بورس‌های تحصیلی برندگان و انجام تمام امور مالی مسابقه)

۶- تشکیل کمیتهٔ انتشارات (برای تولید و انتشار نشریات و کتب راهنما برای شرکت در مسابقه)

۷- برگزاری دو مرحله نخستین دوره در سال ۱۳۹۰

۸- اعلام نتایج نهایی نخستین دوره و نظارت بر اهداء جوایز و اختصاص بورس‌ها

۹- برنامه‌ریزی برای برگزاری دوره‌های بعد

نامهٔ رئیس انجمن آمار ایران به یکی از نمایندگان مجلس در خصوص تشکیل سازمان نظام آمارشناسی ایران

به دنبال حضور مسئول برنامه‌ریزی هفتهٔ آمار در ایران در برنامه رادیو گفتگو که از ساعت ۶ تا ۷ بعد از ظهر روز دوشنبه ۸۹/۸/۳ پخش شد و حضور تلفنی یکی از نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی وطرح پیشنهادهای انجمن آمار ایران و استقبال نماینده محترم، نامه‌ای را رئیس محترم انجمن آمار ایران در روز سه شنبه ۸۹/۸/۴ (روز اخلاق حرفه ای- نظام آمار شناسی) برای ایشان ارسال نمود. امید می‌رود با پی‌گیری آن نماینده محترم، فعالیت چندین ساله انجمن برای اعتلای اخلاق حرفه‌ای آمار در جامعه و ایجاد کار آفرینی برای فارغ التحصیلان آمار به ثمر برسد.

برادر ارجمند جناب آقای ثروتی

نماینده محترم مجلس شورای اسلامی ایران

با سلام و احترام فراوان و با تشکر از مسائلی که در رابطه با اهمیت آمار و نقش آن در برنامه‌ریزی در برنامه گفتگوی رادیو در عصر روز دوشنبه ۱۳۸۹/۸/۳ مطرح فرمودید به استحضار می‌رساند که:

۱. انجمن آمار ایران آمادگی دارد به‌عنوان بازو و ابزار کنترل کیفیت مجلس محترم شورای اسلامی ایران در زمینه بررسی و کنترل روش‌های آماری به‌کار رفته جهت جمع‌آوری، خلاصه‌سازی، تعیین شاخص‌ها عمل نموده و در راستای وظیفه نظارتی مجلس تبیین آئینه وضعیت کشور (یعنی آمار) با مجلس محترم همکاری مستمر داشته باشد.

۲. به‌پیوست طرح نظام آمارشناسی کشور که توسط انجمن آمار ایران تهیه شده است تقدیم حضورتان می‌گردد. این طرح از یک طرف برای کارآفرینی جهت فارغ‌التحصیلان آمار کشور و از سوی دیگر برای کنترل کیفیت کارها و پروژه‌های آماری دستگاه‌های دولتی تنظیم شده است. امیدواریم برنامه‌ریزی فرمائید که این طرح در مجلس محترم شورای اسلامی مطرح و پی‌گیری فرمائید که به تصویب برسد.

ضمن اعلام آمادگی برای گفتگو پیرامون اجرای موارد فوق شماره تلفن اینجانب تقدیم می‌گردد. قبلاً از بذل توجه و مساعدتی که می‌فرمائید تشکر و قدردانی می‌نمایم.

با احترام مجدد
احمد پارسیان
رئیس انجمن آمار ایران

روز جهانی آمار در چهارگوشهٔ دنیا

حمید پزشک
بخش آمار دانشگاه واترلو

روز جهانی آمار برای اولین‌بار در سراسر جهان در بیش از ۱۳۰ کشور، گرامی داشته شد. در این خصوص، بیش از ۴۹ خبرگزاری بین‌المللی به این رویداد مهم پرداختند و اخبار آن را پوشش دادند. سازمان‌ها و مؤسسات بین‌المللی زیادی از جمله انستیتوی آمار بین‌المللی[1]، انجمن آمار کشورهای اسلامی[2]، یوروستت[3]، یونیسف[4]، بانک جهانی[5]، آژانس بین‌المللی انرژی[6] و انجمن بین‌المللی آمار رسمی[7] در برگزاری این روز فعالیت چشم‌گیری ارائه کردند. انجمن‌های متعددی مانند انجمن آمار امریکا[8] و انجمن آمار سلطنتی[9] برنامه‌های ویژه‌ای را برای این روز تدارک دیدند و با دعوت از سخنرانان مختلف، ارائه کارگاه‌ها و مصاحبه‌های گوناگون در بالابردن آگاهی عمومی در خصوص آمار و کاربردهای آن کوشیدند. شخصیت‌های سیاسی مختلفی به‌مناسبت این روز پیام ارسال کردند که از آن جمله می‌توان به بروس گولدینگ، نخست‌وزیر جامایکا؛ ورک باین ایمارا، نخست‌وزیر فیجی؛ آلن گارسیا، رئیس جمهور پرو؛ ولادیمیر پوتین، نخست‌وزیر فدراسیون روسیه و سلطان محمد ششم، پادشاه مراکش اشاره کرد. همچنین پل چونگ، رئیس بخش آمار سازمان ملل، پیام تشکر خود را برای کلیهٔ نهادهای مرتبط با تجلیل از این روز به شرح زیر فرستادند:

"می‌خواهم از این موقعیت استفاده کرده و مراتب قدردانی عمیق خود را از تمام دفاتر آماری و مؤسسات وابسته به آنها، سازمان‌های بین‌المللی، دانشگاه‌ها، انجمن‌ها و افرادی که در برنامه‌ریزی و برگزاری این رویداد مهم سهم داشته‌اند، ابراز کنم. همچنین از کشورها و سازمان‌های مختلف که پیام‌های تبریک‌شان را به UNSD[10] ارسال کرده‌اند، سپاسگذارم. با کمک و همکاری شما این رویداد بی‌سابقه به‌طور کامل به هدف درک بهتر از آمار رسمی در بین عامه مردم و سیاست‌گذاران در سراسر جهان رسید."

لازم به‌ذکر است که آقای چونگ از تمامی کسانی که به‌نحوی در برگزاری این روز نقش داشته‌اند دعوت کرده است عکس‌ها، فیلم‌ها و بروشورهای خود را برای درج در صفحات خانگی بخش آمار سازمان ملل ارسال کنند.

برای اطلاعات بیشتر می‌توانید از آدرس زیر دیدن فرمایید:
http://unstats.un.org/unsd/wsd

[1] International Statistical Institute
[2] Islamic Society of Statistical Sciences
[3] Eurostat
[4] United Nations Children's Fund
[5] World Bank
[6] International Energy Agency
[7] International Association for Official Statistics
[8] American Statistical Society
[9] Royal Statistical Society
[10] United Nation Statistics Devision

中国国务院副总理李克强
Mr. Li Keqiang
Vice Premier of China

20 / 10 / 2010
30 / 06 / 2010

Australian Bureau of Statistics

INEI
20 de octubre de 2010

تجلیل از روز جهانی احصائیه

۱۳۸۹/۰۷/۲۸
روز جهانی آمار
خدمت رسانی حرفه ای گرمی دست کار
آمار درست و دقیق،
مدیریت مطلوب جامعه را ممکن می سازد

مقدم شرکت کنندگان محترم در همایش روز جهانی آمار، آمار رسمی را گرامی میداریم

صنعت، خدمات و آمار

سروش علیمرادی
گروه آمار دانشگاه صنعتی اصفهان

مدت زمان زیادی از رشد علم آمار و به‌کارگیری آن در جامعه ما نمی‌گذرد. کمتر از ۲۰ سال پیش تعداد انگشت‌شماری از دانشگاه‌ها دارای رشته آمار بودند و کاربرد آن در بخش‌های مختلف دولتی و خصوصی در حداقل ممکن بود. در جامعه، آمار را به سرشماری و متخصص آماری به کسی که سرشماری انجام می‌دهد، می‌شناختند. مرور زمان و پیشرفت علم و تکنولوژی ضرورت استفاده از این علم را اجتناب‌ناپذیر نمود. از طرف دیگر آمار نیز نقش مهمی در این پیشرفت داشته است. به همین دلیل علم آمار را علم انجام سایر علوم می‌دانند. با حرکت به سمت توسعهٔ بخش‌های مختلف جامعه اعم از دولتی و خصوصی نیازمند برنامه‌ریزی و تبیین نقشه راه بوده و در این نقشه می‌بایست گذشته را ارزیابی و آینده را پیش‌بینی کرد. این امر امکان‌پذیر نبود مگر با تجزیه و تحلیل‌های آماری اطلاعات گذشته و مدل‌سازی آن برای آینده. امروزه با افزایش سطح آگاهی عمومی از این علم، زمینهٔ رشد و شکوفایی آن در جامعه فراهم آورده است، گرچه به‌علت ماهیت شفاف‌سازی این علم در ارائه نتایج، هنوز جایگاه واقعی خود را نیافته است.

در این مقاله تلاش می‌شود گوشه‌ای از کاربردهای این علم را بر اساس تجربه‌های صنعتی و خدماتی ارائه شود و ابتدا از صنعت شروع می‌کنم. با اطمینان زیاد می‌توان گفت که از حضور علم آمار در صنعت ما پیش از ۱۵ سال نمی‌گذرد. عدم آگاهی لازم صنعت از توانمندی آمار در توسعه و پیشرفت آن و عدم ارتباط دانشگاه‌ها با صنعت در این زمینه، کاربرد آن را در صنعت ضعیف نموده بود. شروع تب ایزو در صنایع کشور نقطه شروع آشنایی صنعت با آمار شد. از آنجایی که یکی از ملزومات کسب ایزو استفاده از ابزار آماری در صنعت متقاضی بود، به اجبار صنایع را به‌سمت استفاده از آمار سوق داد. از طرف دیگر عدم آشنایی متخصص و فارغ التحصیلان آمار در دانشگاه با صنعت و نیازهای آن از علم آمار، رشد این علم را در صنایع کشور با سرعت اندکی در پی داشت. تجربه اینجانب در زمانی که برای اولین بار در بزرگترین مجتمع تولیدی فولاد کشور در ۱۴ سال پیش شروع به فعالیت کردم گواه این مدعاست. در حال حاضر، با توجه به اینکه اغلب صنایع به‌کارگیری آمار را تجربه نموده‌اند، شاهد حضور فارغ التحصیلان آماری در اغلب این صنایع هستیم. گرچه که در برخی ازصنایع به‌منظور کاهش هزینهٔ پرسنلی از یک مهندس صنایع برای انجام تحلیل‌های آماری استفاده می‌کنند ولی جای امیدواری است که با رشد نیازهای روزافزون به تحلیل‌های پیشرفته آماری، شاهد حضور فارغ التحصیلان این رشته در تمامی صنایع باشیم. در ادامه به برخی از کاربردهای آمار در صنعت اشاره می‌شود .

اگر صنایع تولیدی را در نظر بگیریم، شاید بهتر بتوان زمینه‌های حضور آمار را در آن ارائه نمود. این صنایع را می‌توان به بخش‌های تولیدی، ستادی و خدماتی تقسیم‌بندی نمود. در بخش تولید از مواد اولیه گرفته تا خطوط تولید و فرآیندهای مربوطه در نهایت محصول تولیدی می‌تواند با آمار عجین باشد. کنترل فرایند آماری از بهترین روش‌های تولید محصول با کیفیت است. فرایندهای تولید را می‌توان به‌صورت لحظه‌ای یا با تأخیر مورد ارزیابی قرار داده و عوامل تأثیرگذار در تولید محصول معیوب را کنترل نماییم. در این صورت مانع تولید محصول بی‌کیفیت می‌شویم. البته لازمه کنترل فرایند آماری، ثبت کلیه‌ی اطلاعات بخش‌های مختلف فرایند است که زیرساخت لازم را برای تحلیل‌های آماری فراهم می‌آورد. استفاده از تکنیک‌های آماری در کنترل مواد اولیه، مدل ارتباطی مواد اولیه با تولید، پیش‌بینی تولید، تعیین عوامل مؤثر بر تولید محصول نامرغوب از جمله موارد استفاده از تکنیک‌های آماری در بخش تولید است.

در بخش ستادی نیز موارد متعددی از کاربرد آمار را می‌توان اشاره نمود. بررسی رضایت‌مندی مشتریان، آگاهی از نظرات پرسنل ستادی، تولید و خدماتی، ارزیابی عملکرد کارکنان، کاهش مدت زمان فرایندهای وابسته به زمان، مانند فرایند خرید قطعات و مواد اولیه و بسیاری از موارد دیگر اشاره به این کاربردهاست.

در ادامهٔ این بخش، به‌ذکر یک تجربه از کاربرد آمار می‌پردازم که در عین سادگی در کاربرد نتیجه‌ای جالب در برداشته است. در یکی از صنایع بزرگ تولیدی، مدیر عامل مربوطه مقرر کرده بود که تمامی کارکنان صبح و در بدو ورود به محل کار به مدت چند دقیقه به‌طور دسته جمعی ورزش نمایند. پس از مدتی یکی از کارمندان آشنا با آمار تعدادی از کارکنان را به‌تصادف انتخاب نموده و با چند پرسش ساده نظرشان را در خصوص ورزش صبحگاهی جویا شده و نتایج را به مدیریت گزارش می‌دهد. نتایج برای مدیریت صنعت بسیار جالب بوده

و ضمن اعمال نظر کارکنان طبق نظرسنجی، پاداش مناسبی نیز به کارمند خوش فکر اعطا شد.

در خصوص کاربرد آمار در بخش خدمات نیز مصادیق متعددی وجود دارد. شاید بتوان گفت بهترین استفاده از آمار در این بخش نظرسنجی از حسن خدمات ارائه شده توسط واحدهای خدماتی به مخاطبان خود است که اصطلاحاً رضایت‌مندی مشتری می‌نامند. در ادامه با ذکر دو کاربرد سادهٔ دیگر از علم آمار در این بخش بحث خاتمه داده می‌شود.

یک فارغ التحصیل آمار را پس از چند سال دیدم و از کارش سؤال کردم، گفت که یک شرکت خدمات کامپیوتری را ایجاد نموده است. سؤال دوم برایم بوجود آمد که از آموخته‌های آماری چه بهره‌ای در این کار برده‌ای؟ با یک حالت پیروزمندانه گفت که تکنیک‌های آماری برای من بسیار با ارزش بود. سپس توضیح داد که بازار خرید و فروش کامپیوتر را با استفاده از تکنیک‌های سریهای زمانی مدل‌سازی نمودم. این کار باعث شد که اطلاعات ارزشمندی از بازار و پیش‌بینی آیندهٔ آن داشته باشم و در نتیجه موفقیت اقتصادی در این کار نصیب من شد.

مصداق دیگر استفاده از تکنیک‌های آماری در سطح جامعه مربوط به اتحادیهٔ یکی از اصناف اصفهان است. رئیس اتحادیهٔ یکی از اصناف که شخصی خوش فکر و دارای مدرک کارشناسی ارشد است، به من مراجعه کرد و در خصوص انجام یک نظرسنجی در سطح شهر اصفهان درخواست همکاری نمود. طبق اطلاع واصله، بحثی بین اصناف این اتحادیه و ادارهٔ بازرگانی در خصوص قیمت‌گذاری یک محصول که در سال در یک محدودهٔ زمانی کوتاهی تولید و مصرف می‌شود، در جریان بود. تیمی از دانشجویان کارشناسی آمار این نظرسنجی را انجام دادند. طبق نتایج به‌دست آمده تمامی اقشار مردم خواستار کیفیت محصول بدون در نظر گرفتن قیمت آن بودند. نتایج برای مسئولین بازرگانی بسیار جالب بود.

در خاتمه شایان ذکر است که بیان کاربرد آمار در صنعت و خدمات خود مثنوی است که لازمه هفتاد من کاغذ است و در این مجال نمی‌گنجد.

آمار زبان مشترکی است که ارتباط را ممکن می سازد.

نقش آمار در توسعه پایدار و چالش‌های پیش‌رو

آیت اله موسوی ـ سردار مرادی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

سازمان ملل متحد روز چهارشنبه ۲۸ مهر ۱۳۸۹ (بیستم اکتبر ۲۰۱۰) را روز جهانی آمار اعلام کرد. در این روز برای اولین بار در تمامی جهان روز آمار گرامی داشته شد و از دستاوردها،کاربردها و نقش علم آمار در پیشرفت‌های اجتماعی و اقتصادی جوامع قدردانی شد. اما به راستی آمار چیست و چه نقشی در توسعه جوامع امروزی بازی می‌کند؟

آمار چیست؟

همه ما در زندگی روزمره و در کارهایی که انجام می‌دهیم خواسته یا ناخواسته از آمار استفاده می‌کنیم. وقتی می‌گوییم دیروز بارانی بود ما به سادگی واقعیتی را که اتفاق افتاده مشاهده کرده‌ایم. وقتی می‌گوییم هم اکنون باران می‌آید منظور ما دوباره مشاهده چیزی است که در حال اتفاق افتادن است یا وقتی می‌گوییم فردا باران خواهد آمد ما رویدادی را در آینده پیش‌بینی می‌کنیم. زندگی ما پر از چنین عباراتی است. واقعیت‌هایی که توسط ما در گذشته تجربه شده‌اند یا در حال تجربه هستند یا این‌که احساس می‌کنیم در آینده اتفاق خواهند افتاد. چیزهایی که اتفاق افتاده‌اند یا در حال وقوع هستند، تجارب شخصی ما را شکل می‌دهند. چیزهایی که قرار است اتفاق بیفتند قضاوتی است که بر اساس تجارب ما صورت می‌گیرد. تا زمانی که این تجارب و داوری‌ها را برای خودمان نگهداری کنیم ماهیت آماری نخواهند داشت و فقط وقتی شکل آمار خواهند گرفت که با دیگران به اشتراک گذاشته شوند. بنابراین آمار به‌طور اساسی مشاهده، تحلیل، یادگیری و به اشتراک گذاشتن واقعیت‌ها درباره جهان واقعی است. لزومی ندارد که واقعیت‌های به اشتراک گذاشته شده به شکل کمّی و اندازه‌گیری شده باشند، بلکه می‌توانند عبارات ساده‌ای به شکل شفاهی نیز باشند.

وقتی که ما تجارب شخصی خود را بیان می‌کنیم به قلمرو خطرناکی قدم می‌گذاریم. تجارب شخصی با هیجان و احساسات درونی ما هدایت می‌شوند. وقتی که این تجارب را با دیگران در میان می‌گذاریم اگر چنین تجربیاتی داشته باشند در واقع آن‌ها را به پذیرش هیجان و احساسات درونی خود نیز دعوت کرده‌ایم و این جایی است که مشکل پیش می‌آید. در

صورتی که دیگران هیجان و احساس درونی مشابهی نداشته باشند هیچ دلیلی برای پذیرفتن تجارب ما به‌عنوان تجارب شخصی خود ندارند. بنابراین برای آن‌که آمار مورد پذیرش واقع شود لازم است بر اساس مشاهدات عینی باشد. به عبارت دیگر آمار قلب ندارد و فاقد احساس بوده و آیین آن بی‌طرفی و بی‌نظری کامل است. واقعیت‌ها را همان‌طور که توسط شخص و به‌دور از تعصبات و قضاوت مشاهده شده‌اند نقل می‌کند. فقط در چنین چارچوبی است که آمار قابلیت کاربرد برای مردم به منظور داوری درباره جهان واقعی دارد.

آمار و توسعه اقتصادی

هر اقتصادی یک وظیفه مهم در برابر افراد دارد و آن این که باید کالاها و خدمات را در هر زمانی که مردم تقاضا می‌کنند با بهترین شکل از نظر زمانی، کمی و کیفی تولید و عرضه نماید. وقتی اقتصاد، کالاها و خدمات را سال به سال در حجم بزرگ و بزرگ‌تر تولید می‌کند ثروت جدیدی خلق می‌شود که موجب بهتر شدن وضعیت زندگی افراد می‌شود. ادامه تولید ثروت به‌وسیله مردم برای بالا رفتن سطح رفاهی آحاد جامعه به‌معنی توسعه اقتصادی است که هدف اولیه همه جوامع امروزی است. اما خلق ثروت در هر جامعه‌ای به‌وسیله مردم با ایجاد توازن در مصرف و تولید، انتخاب روش‌های مناسب تولید و قبول ریسک کارهایی که انجام می‌دهند صورت می‌گیرد. یک ورودی ضروری در فرایند خلق ثروت استفاده از اطلاعات است. آمار چیزی نیست جز نام دیگری برای اطلاعات ارائه شده در فرم پیشرفته و قابل تحلیل. بنابراین هر جامعه‌ای که خواهان دستیابی به بالاترین سطح توسعه اقتصادی است نمی‌تواند اهمیت آمار را نادیده بگیرد. خیلی‌ها آمار را فقط وسیله‌ای برای بیان اطلاعات و مقادیر عددی درباره موضوعات اقتصادی، جمعیت‌شناسی، سیاسی و اجتماعی می‌دانند. ولی این تنها بخش کوچکی از علم آمار است. توانایی‌ها و قابلیت‌های این علم بسیار وسیع است و لزوم توجه به آن امروزه در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه کاملاً مشهود است.

تبادل آمار و اطلاعات

افراد یا مؤسساتی که دارای داده‌های قابل ارائه هستند، می‌بایست آن را برای استفاده کاربران آماده نمایند. این آماده‌سازی باید به‌صورتی باشد که کاربران آمارها، بدون پردازشی قابل توجه، بتوانند آمارها را به‌سرعت مورد استفاده قرار دهند. به‌طور مثال وقتی اطلاعات میزان واردات رایانه کیفی (لپ تاپ) را از منبعی تقاضا کنید ممکن است آن را با واحد کیلوگرم در اختیار شما بگذارند و لذا شما مجبورید که با صرف وقت و مراجعه به سایر منابع تخصصی تعداد رایانه‌های وارد شده را برآورد نمایید. تهیه آمارها به‌صورتی که به‌سرعت قابل استفاده باشند چالشی است که امروزه کشورهای مختلف با آن درگیر هستند.

چالش‌های تولید آمار

نقش روز افزون آمار و اطلاعات به‌عنوان پیش‌نیاز کلیه تصمیم‌گیری‌ها، سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها بر کسی پوشیده نیست. این نقش با افزایش پیچیدگی در بُعد اجتماعی و اقتصادی در عصر اطلاعات به‌قدری بدیهی است که نظام آماری کشورها و حجم و کیفیت بانک‌های اطلاعاتی آنها نه تنها یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه‌یافتگی کشورها به شمار می‌رود، بلکه متقابلاً نیز سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورها، بدون در اختیار داشتن آمار کافی، صحیح و دقیق و به‌هنگام ممکن نیست. با وجود این توسعه و ایجاد یک نظام کارآمد و مؤثر در تولید و عرضه آمار مهم‌ترین چالش فراروی کشورها در حوزه آمار است.

از جمله موارد دیگری که در این حوزه وجود دارد عبارتند از:

- نیاز روزافزون جوامع به "تصمیم سازی و مدیریت بر اساس شواهد"
- تغییرات اقتصادی و اجتماعی نظیر جهانی شدن اقتصاد، دگرگونی ساختارهای صنعتی و پیر شدن جمعیت
- کمبود بودجه و منابع انسانی در تولید و انتشار آمار
- بهبود کیفیت و ایجاد تعامل بین بخش‌های آموزشی و اجرایی آمار
- عدم توجه به نیازهای کاربران آمار در هنگام تولید آن

چگونه می‌توان آمارهای قابل اعتماد تولید کرد؟

خطای نمونه‌گیری و خطای غیرنمونه‌گیری را می‌توان دو آلودگی برای داده‌ها دانست.جهت اعتمادسازی برای کاربران آمار و برطرف شدن شک و تردید آنها نسبت به صحت و کیفیت آمارها می‌بایست اقدامات مؤثری در جهت کنترل خطاهای نمونه‌گیری و غیرنمونه‌گیری صورت پذیرد. بنگاه‌های تولید آمار در سراسر جهان همواره در جهت کنترل این خطاها توسط علم آمار در تلاش هستند. به‌عنوان نمونه برخی از این خطاها در ویکی پدیا (دایره المعارف سایبری) به‌صورت زیر فهرست شده‌اند:

- کنار گذاشتن داده‌های نامطلوب و در نظر گرفتن برخی داده‌های خاص
- عدم تهیه نمونه‌های مورد استفاده بر اساس روش‌های نمونه‌گیری علم آمار
- اشتباه در تشخیص روابط علت و معلولی

راه اجتناب از این خطاها استفاده از روش‌های آماری بهینه و به‌روز در رابطه با جمع‌آوری و انتشار آمارها می‌باشد. لازم است کشورها، خود را با استانداردهای حرفه‌ای و اخلاقی در زمینه تولید آمار منطبق نمایند. این یعنی همان چیزی که در شعار روز جهانی آمار (خدمت‌رسانی، حرفه‌ای‌گری، درست‌کاری) بر آن تأکید شده است.

و اما سخن آخر

اگر مراکز مرتبط با آمار، خواهان حمایت از توسعه پایدار هستند لازم است آمارهایی دقیق و متناسب با نیازهای جامعه را به‌عنوان یک محصول مفید و در دسترس تولید و عرضه نمایند. در این شرایط دانشگاه‌ها موقعیت ممتازی دارند که می‌توانند مراکز اجرایی را در دستیابی به آمارهای با کیفیت و قابل اعتماد جامعه یاری داده و زمینه رسیدن به توسعه پایدار را فراهم آورند.

فراخوان شمارهٔ ۱

هشتمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی

۲۰-۱۹ شهریور ۱۳۹۰

به اطلاع کلیه دانشگاهیان، پژوهشگران و علاقه‌مندان به احتمال و فرایندهای تصادفی می‌رسانیم که هشتمین سمینار دوسالانه "احتمال و فرایندهای تصادفی" با همکاری انجمن آمار ایران و با حمایت وزرات علوم تحقیقات و فناوری در نیمهٔ دوم شهریور ۱۳۹۰ در دانشگاه گیلان برگزار خواهد شد.

از کلیه علاقه‌مندان و پژوهشگران به شرکت در این سمینار دعوت می‌شود تا فرم ثبت‌نام اولیه که در انتهای خبرنامه درج شده است، را تکمیل نموده و حداکثر تا تاریخ ۸۹/۱۱/۳۰ به دبیرخانهٔ سمینار ارسال نمایند.

تاثیر بی‌حساب آمار در مطالعهٔ ژنوم

موسی گل‌علیزاده
گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس

زمینه‌های علمی محدودی وجود دارد که علم آمار واقعاً در آنها کار می‌کند. منظور من شرایطی است که تئوری استفاده شده در بیشتر اوقات صادق است، به‌طوری که عموماً می‌توانیم به‌نتایج آن ایمان داشته باشیم. مثال‌های مرتبط شامل ژنتیک مندلی و نمونه‌گیری پیماشی می‌باشند. با اینکه هیچ چیز، دست کم در کاربردهای علم آمار کامل نیست ، اما به‌طور استثنا مواردی خاص در علم زیست‌شناسی نظیر قوانین جداسازی مندل و پدیده جدیدتر نوترکیبی ژنوم وجود دارند با بیش از یک قرن شواهد آزمایشگاهی در بیشتر موارد می‌توان به تحلیل‌های بدست آمده از علم آمار در مورد آنها اعتماد نمود. به‌طور مشابه، نمونه‌گیری‌های پیمایشی که به‌درستی اجرا شده باشد بالغ برحدود ۶۰ سال نتایج معتبری ارائه نموده است. کلمات "ایمان" و "معتبر" بایستی به‌صورت آماری نه قطعی تعبیر شوند. مفهومش این است که تئوری به ما می‌گوید که انتظار چه مقدار متوسطی را داشته باشیم و اینکه ممکن است بطور متوسط چقدر از آن دور باشیم.

چرا آمار در این موارد کاربرد دارد؟ دلیلش این است که ما با وضعیت‌هایی روبرو هستیم که به اندازه کافی و قابل اعتمادی تصادفی هستند: حوادث زیر بنایی مثل اکتساب یا عدم‌اکتساب یکی از دو صفت ژنتیکی ممکن از والدین، گزینش یا عدم‌گزینش شدن در یک پیمایش، دقیقاً به اندازه‌ایی که انتظار می‌روند رخ می‌دهند. این امر به خاطر اعتبار تقسیم سلولی از یک طرف و اطمینان به مولدهای اعداد تصادفی ترکیبی از طرف دیگر است. هیچ چیز در اقتصاد، روان‌شناسی، یا هرکدام از کاربردهای دیگر آمار به این سطح از اعتبار نزدیک نمی‌شوند. اعتبار تصادفی در این دو حوزه توجه من را به این واقعیت جلب کرد که استفاده از آمار در این زمینه‌ها کاملاً منطقی است. تئوری به ما می‌گوید که باید این چنین باشد: اگر فرضیات ما صادق باشند آن‌وقت نتایج ما باید هم، این‌چنین باشند به‌شرط آن‌که استدلال ما نقصی نداشته باشد.

بهترین کاربرد آتی آمار – "بهترین" به این مفهوم که بتوان به نتایج حاصل اعتماد کرد- چیست؟ ممکن است سایرین موافق نباشند اما شاید اندازه‌گیری فیزیکی مورد بعدی باشد. آن‌چیزی که پیشنهاد-ش به‌عنوان زمینه‌ای از کاربرد آمار، بهتر از اقتصاد و روان‌شناسی، بعید به‌نظر می‌رسد مطالعه ژنوم است. باز هم می‌خواهم تأکید کنم که اگرچه تضمینی وجود ندارد ولی آمار خیلی اوقات همراه با پیامدهای

فوق‌العاده مؤثرش در ژنوم کاربرد دارد. همه ما می‌دانیم که هیچ تضمینی در آمار نیست اما من اظهار کردم که در دو موضوع مورد اشاره فوق، ایمان‌مان تقریباً همیشه بجا است. اگر ما "تقریباً همیشه" را با "حدوداً سه چهارم" اوقات جایگزین کنیم، چه پیش می‌آید؟ مطمئناً هنوز هم یک موفقیت بزرگ در مقابل "گاهی اوقات" یا "به‌ندرت" خواهد بود؟

یک ژنوم مجموع DNA در کروموزوم‌های یک موجود زنده است. ژنوم باکتری‌های E. coli یک مولکول DNA دو رشته‌ای به طول ۵ میلیون جفت باز است که از نوکلئوتیدهای A، C، G و T تشکیل شده است. ژنوم انسان شامل ۲۲ کروموزوم غیرجنسی خطی، دو کروموزوم خطی جنسی X و Y است. به‌طور متوسط طول آنها شامل ۱۵۰ میلیون جفت باز است که مجموعاً بالغ بر حدود ۳ بیلیون جفت باز می‌شود. ژنوم انسان (و E. coli) نتیجه بیلیون‌ها سال تکامل تدریجی است که طی آن بازها تغییر (جهش) می‌کنند، کروموزم‌ها می‌شکنند و با اتصال مجدد بازآرایی می‌شوند، بخش‌هایی کم یا دو برابر می‌شوند، بخش‌هایی را از ارگانیسم دیگر می‌گیرند و غیره. به‌طور خلاصه تغییرات زیادی می‌کنند. به‌طور تقریبی نیمی از ژنوم انسان، حداقل در یک شخص، یک توالی DNA منحصر به فرد است و نیمی دیگر آن از بخش‌های تکرار شونده‌ای تشکیل شده است که در ژنوم از چند بار تا یک میلیون بار تکرار می‌شوند. ژنوم ما و بیشتر موجودات زنده دیگر خیلی ناهمگون هستند. منظورم این است که ترکیب توالی‌هایشان کاملاً متغیر، تکه‌تکه و شبه موزائیکی است. با این حقایق در مورد خواص آماری ژنوم ممکن است کسی فکر کند که توالی حروفی کروموزم ناامید کننده‌ترین گزینه جهت استفاده از روش‌های آماری است. با این حال، همان‌طور که در بالا اشاره کردم آمار علاقه‌مند –شاید نیازمند– به برومند شدن اعتماد در شانس است و متأسفانه این در ژنوم نقض می‌شود.

قطعاً ترتیب توالی ۱۵۰ میلیون نوکلئوتیدی که در طول یک رشته DNA انسان قرار دارند، به مفهوم رایج غیرقابل پیش‌بینی، تصادفی است و در نتیجه به‌هیچ وجه نمی‌توانیم آنها را در قالب آماری با استفاده از یک دستورالعمل خوش‌تعریف احتمالاتی به‌صورت دنباله‌ای از حروف به‌دست می‌آوریم. تا به امروز هیچ راه‌کار تصادفی حتی پیچیده توصیف نشده است که بتواند کروموزم انسان را به‌طور محتمل شبیه‌سازی کند و من شخصاً شک دارم که هرگز چنین فرایندی وجود داشته باشد.

با این‌حال روش‌های آماری ظاهراً در تحلیل توالی ژنوم موفق بوده‌اند: آمار ژنوم در شناسایی موتیف‌های کوتاه (مثلاً توالی‌های کوتاه‌تر از ۱۰ جفت باز)، یافتن ژن‌ها و انجام کارهای زیاد دیگر خوب عمل می‌کند. نتیجه این‌که برعکس ژنتیک مندلی و نمونه‌گیری پیمایشی ما واقعاً نمی‌توانیم همواره به آمار ژنوم اعتماد کنیم بلکه تنها گاهی. ما اغلب مایلیم نتایج‌مان را توسط راهکار متفاوتی بررسی کنیم و زیبایی زیست‌شناسی مولکولی این است که ما معمولاً می‌توانیم. ایوگان ویگنر تأثیر بی‌حساب ریاضیات را در علوم طبیعی خاطر نشان کرد و منظورش تأثیر دائمی آن بود. آمار در مطالعه ژنوم حدوداً ۷۵٪ اوقات، با احتساب خطا، تأثیر بی‌حسابی دارد. من فکر می‌کنم باید متحیر باشیم.

میزان ارتباط قیمت مسکن ونهاده‌های مرتبط از نگاه علم آمار

ابراهیم نصیری‌فر
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

یکی از متغیرهای مهم در اقتصاد کلان سطح عمومی یا متوسط وزنی قیمت‌ها است که کاربردهای فراوانی دارد. در واقع چون در اقتصاد کلان با تعداد بسیار زیادی از کالاها و خدمات مواجه هستیم، ناچاریم با یک عدد، وضعیت همه قیمت‌ها را بیان نماییم. شاخص قیمت، معیاری است که براساس آن، ارزش ثابت از ارزش جاری تمیز داده می‌شود. اصولاً شاخص، کمیتی است که به‌عنوان نمایندهٔ کمیت‌های همگن متعدد به‌کار می‌رود و می‌تواند جهت و میزان تغییر کمیت‌های مورد نظر را در طول زمان نشان دهد. عدد شاخص، رقمی است که تغییر نسبی قیمت‌های کالاها یا خدمات مشابه را در یک دوره و هر دورهٔ دیگر، به‌عنوان دوره مبنا نشان می‌دهد. معمولاً دوره مبنا را به‌رقم صد ارائه می‌دهند.

شاخص‌های قیمت، کاربردهای فراوانی دارد که مهم‌ترین آن‌ها عبارتند از:

- محاسبه روند قیمت‌ها؛ به‌عنوان یک متغیر کلان اقتصادی، نشان‌دهندهٔ چگونگی تغییرات سطح عمومی قیمت‌ها است و به‌صورت کمّی، وضعیت قیمت‌ها را در سال‌های مختلف با هم مقایسه می‌کند. این مورد امروزه از نظر هر جامعه‌ای اهمیت خاصی دارد.
- تبدیل متغیرهای کلان به واقعی؛ استفاده از شاخص قیمت می‌تواند متغیرهای کلان اقتصادی (مانند تولیدهای اسمی) را به متغیرهای واقعی تبدیل کند. بدین صورت که متغیرهای اسمی را به شاخص قیمت تقسیم کرده و متغیر واقعی را به‌دست می‌آوریم.

- محاسبه نرخ تورّم؛ فرمول شاخص قیمت در یک سال مورد نظر برابر با نسبت هزینه کل خرید یک دسته کالا در آن سال به هزینه همان دسته کالا در سال پایه است.

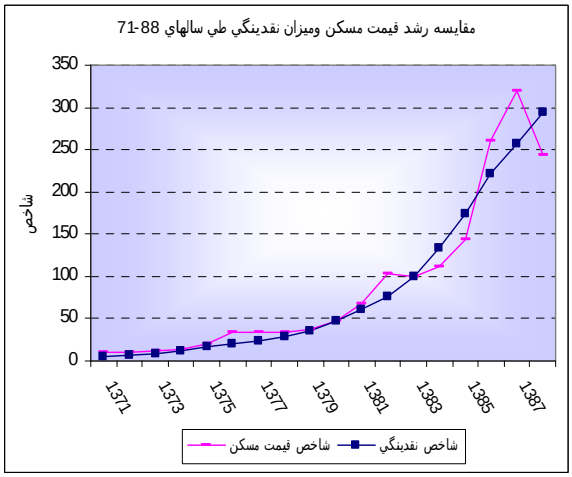
به‌عنوان یک کاربرد از شاخص‌های قیمت یک تحقیق عملی با عنوان "میزان ارتباط قیمت مسکن ونهاده‌های مرتبط از نگاه آماری" طی سالهای ۱۳۷۱ الی ۱۳۸۸ در شهر تهران به شرح زیر انجام شده است.

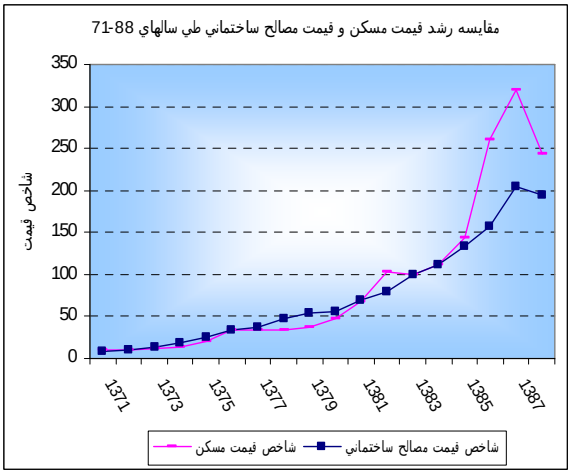
بازار مسکن ایران طی دو دهه اخیر یکی از پرنوسان‌ترین بخش‌های اقتصاد ایران بوده است. در طول این سال‌ها قیمت مسکن تحت تأثیر عوامل مختلفی بوده که از آن جمله می‌توان به قیمت مصالح ساختمانی، میزان تورم، خدمات ساختمانی، نقدینگی و تسهیلات بانکی اشاره کرد. در این بررسی قیمت مسکن و عوامل ذکر شده به شاخص قیمت بر اساس سال پایه ۱۳۸۳ به منظور حذف واحد اندازه‌گیری تبدیل شده‌اند و با استفاده از روش‌های آماری عواملی که بیشترین ارتباط را در افزایش قیمت مسکن داشته‌اند، بررسی شده است.

سال	شاخص تورم	شاخص قیمت مسکن	شاخص قیمت مصالح ساختمانی	شاخص قیمت خدمات ساختمانی	شاخص نقدینگی	شاخص تسهیلات مسکن
1371	10/2	10/1	7/8	10/9	5/2	20/9
1372	12/5	9/9	10/5	12/9	7	20/9
1373	16/9	11	12/9	16	9	20/9
1374	25/2	12/7	17/8	22/2	12/4	20/9
1375	31	20/4	25/7	29/7	17	29/2
1376	36/4	34/2	34/5	35	19/6	29/2
1377	43	33/3	37/9	39/6	23/4	29/2
1378	51/6	33/1	46/7	44/9	28/1	41/7
1379	58/2	37/3	54/3	49/8	36/3	41/7
1380	64/8	47/8	56/6	54/6	46/8	41/7
1381	75	68/2	69/6	64/4	60/9	62/5
1382	86/7	102/6	80/0	79/5	76/8	100
1383	100	100	100	100	100	100
1384	110/4	112	111/6	118/1	134/3	150
1385	123/5	143/4	134	140/1	173/8	150
1386	146/2	260/3	157/7	182/9	222	150
1387	183/3	320/2	204/7	246/3	257/3	150
1388	203	243/6	193/6	269/8	293/8	150

جدول فوق شاخص قیمت مسکن در شهر تهران و شاخص‌های قیمت مهم‌ترین نهاده‌های تأثیرگذار بر آن بر اساس سال پایه ۱۳۸۳=۱۰۰ طی سال‌های ۱۳۷۱ تا ۱۳۸۸ را نشان می دهد.

نمودار های زیر روند رشد قیمت عوامل اشاره شده را با رشد قیمت مسکن طی سالهای ۱۳۷۱ الی ۱۳۸۸ را بیان می‌کند. طبق تحلیل‌های آماری انجام گرفته میزان ارتباط هر یک از عوامل با قیمت مسکن در زیر آمده است. با توجه به جدول فوق مشاهده می‌گردد که از بین عوامل مذکور طی سال‌های ۱۳۷۱ الی ۱۳۸۸ به ترتیب افزایش قیمت مصالح ساختمانی، قیمت خدمات ساختمانی، میزان نقدینگی، میزان تورم و تسهیلات مسکن بیشترین رابطه را با افزایش قیمت مسکن داشته‌اند.

آمارش را دارم!

علی مهربان[۱]

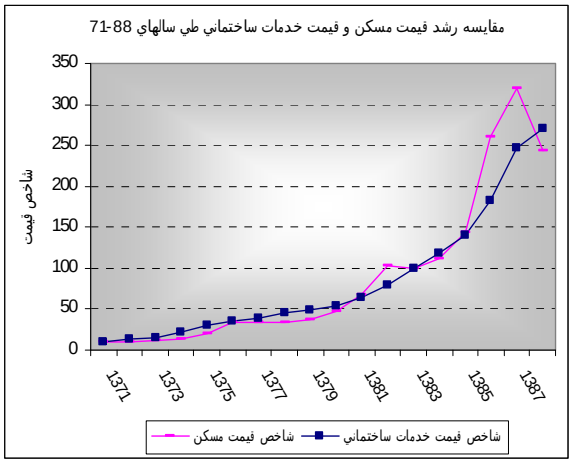

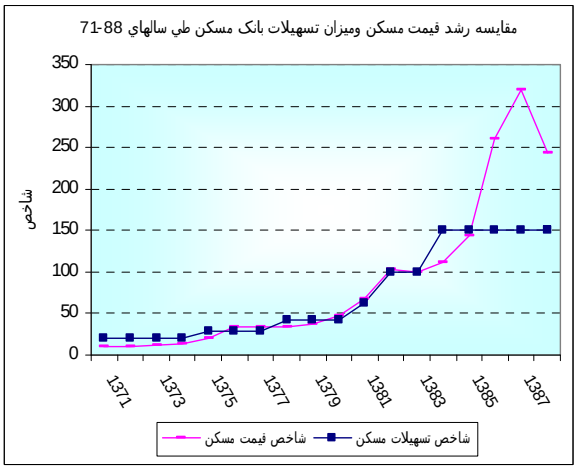
این ماه که شروع شد، باز هم سراغ تقویم روی میزم رفتم. بله باز هم سخن از تقویم شد و خوب است آنها که از این تقویم دل خوشی ندارند و آن را نشان گذر سریع زمان و به‌تبع آن عمر عزیز می‌دانند، از حالا بدانند و اگر حوصله خواندن این چند سطر را ندارند، نخوانند.

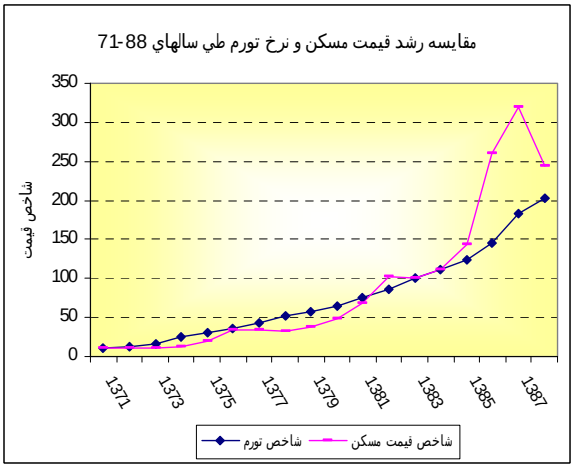
به هرحال سراغ تقویم رفتم و دیدم نخستین روز این ماه، روز "آمار و برنامه‌ریزی" نام دارد. دیدن همین نام، مرا به فکر فرو برد. شاید خیلی‌ها این روز را روزی متعلق به بخش‌های خاصی از جامعه به‌ویژه دولتی‌ها بدانند، جاهایی مانند سازمان آمار یا معاونت برنامه‌ریزی و ... برای ارائه عملکرد یا سخن از برنامه‌ها و آنچه در دست اقدام دارند. اما شاید بتوان جور دیگری هم به این روز یا بهتر است بگوییم به این نام نگریست. شاید بتوانیم به بهانه این نامگذاری ـ هر چند که چند روزی هم از آن گذشته باشد ـ از خودمان شروع کنیم.

دوستی دارم که هر وقت در جمعی حاضر باشد و از کسی که غایب است، صحبت به میان آید بلافاصله می‌گوید: می‌دانم، آمارش را دارم! به‌نظرم رسید می‌شود در خلوت، به دلمان رجوع کنیم و ببینیم از خودمان هم آماری داریم؟ ببینیم درصد بیکاری و کم کاری‌هایمان بالا رفته یا پایین آمده؟ ببینیم آمار و ارقام کتاب و نشریه خواندن و فیلم دیدن‌مان چگونه است؟ ببینیم در یک سال یا یک ماه گذشته، چقدر رفته‌ایم و چه میزان مانده‌ایم؟ ببینیم آمار دوستی‌ها و دوست‌داشتن‌ها چگونه است؟ ببینیم با دلمان چند درصد روراست بوده‌ایم؟ خلاصه ببینیم چه کرده‌ایم و چه نکرده‌ایم؟

اصلاً چه خوب می‌شد اگر ما آدم‌ها هم مانند اصناف یک سال مالی برای خودمان داشتیم و یک روز آخر سالی که به حساب خودمان می‌رسیدیم. چه خوب می‌شد دفتر روزانه‌ای داشتیم برای ثبت آنچه هر روز انجام می‌دهیم و دفتری برای ثبت کلیات. دفترهایی محرمانه که کسی به آنها دسترسی نداشت، جز خودمان به‌هنگام حسابرسی! اما این رسیدگی ـ اگر بپذیریمش ـ فرقی اساسی با حساب و کتاب تجار و شرکت‌ها دارد، آنجا باید همه چیز علنی و رو باشد، باید یکی دیگر

[۱] این مطلب برگرفته از ویژه نامه چارديواری روزنامه جام جم روز دوشنبه مورخ ۸۹/۰۸/۱۰ صفحه ۲ است.

بیاید و دفترها را بررسی کند، تاجر یا مدیر مالی باید پاسخگوی یک مأمور باشد که می‌آید تا خطایی از آن چه ثبت شده بگیرد. اما اینجا باید دفتر و دستک دلمان را برداریم و برویم در خلوتی، در یک پستویی که هیچ کس نباشد، خودمان باشیم و خودمان و خودمان و به حساب خودمان برسیم. به قول آن دوست، آمار خود را بگیریم تا ببینیم چه کاره‌ایم.

تا ببینیم هر روزمان چگونه گذشته، تا ببینیم چه کرده‌ایم و چه نکرده‌ایم.

راستی چه خوب می‌شد اگر می‌توانستیم این گونه باشیم و این چنین عمل کنیم.

یادمان نرود که بالاخره روزی باید حساب و کتابی پس بدهیم، چه خوب که پیش از آن امتحان، آماده باشیم.یادمان نرود، دفتر و دستک دلمان را هم ورقی بزنیم. یادمان نرود.

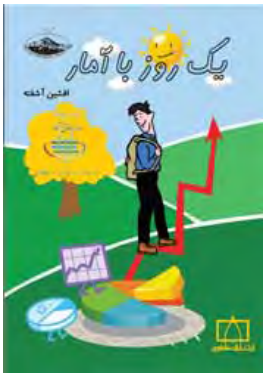
معرفی کتاب

زیر نظر فیروزه ریواز

یک روز با آمار

نویسنده: افشین آشفته، کارشناس ارشد بانک مرکزی ایران

انتشارات مؤسسه فرهنگی فاطمی

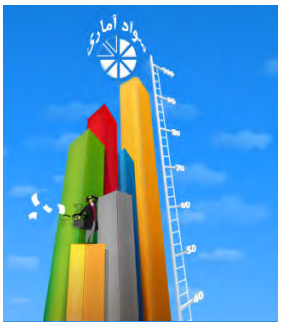

این کتاب کوشیده است تا به زبان داستان، ترفندها و نکاتی در زمینهٔ سواد آماری، اهمیت علم آمار و برخی نیازها و چالش‌های آن ارائه دهد. داستان نقل رشته‌ای از حوادث مبتنی بر علم آمار است که بر طبق روال زمانی مشخصی ترتیب پیدا کرده است. لزوم رعایت اخلاق حرفه‌ای، کار گروهی و سپردن کار به کاردان، بررسی برخی روش‌های تحلیل آماری که در عین سادگی مشخص می‌شود که ظرافت‌های بسیاری دارند از نکاتی است که در طی حوادث داستان ارائه می‌شوند.

این کتاب به منظور بزرگداشت روز جهانی آمار و هفتهٔ آمار ایران توسط آقای افشین آشفته تألیف شده است.

آمار در آینهٔ وب

زیرنظر فیروزه ریواز

سایت سواد آماری[1]

وب گاه سواد آماری در روز جهانی آمار با هدف انتشار و گسترش سواد و فرهنگ آماری به کلیه پارسی زبانان به‌خصوص مردم فهیم و اندیشمند ایران زمین تقدیم شد.

این وب‌گاه با طراحی و راهبری آقای افشین آشفته و با هزینه شخصی و به‌طور مستقل فعالیت می‌کند و با حمایت معنوی کلیه دوستداران و آماردانان کشور اولین مجله الکترونیکی سواد آماری را در ایران منتشر کرده است. در حال حاضر وب‌گاه سواد آماری به‌عنوان نماینده ایران در انجمن بین‌المللی آمار (ISI) و پروژه بین‌المللی سواد آماری پذیرفته شده است و خبر انتشار آن در خبرنامه اخیر این انجمن نیز درج شده است. همچنین از حمایت معنوی انجمن آمار ایران نیز برخوردار است.

این وب‌گاه با معرفی مثلث آماری با رئوس آمار مساوی با اطلاعات درست، آماردان و آمارخوان مساوی با علامت سوال، مخاطبین خود را به چالش کشیده و موضوع سواد آماری را مطرح می‌نماید. با عضویت در این وب‌گاه می‌توان توسط پست الکترونیک از مقالات و مطالب جدید با خبر شد و مقالات، اخبار و مثالهای خود را با موضوع سواد و ترفندهای آماری برای درج در مجله الکترونیکی وب‌گاه ارسال نمود.

برگزاری مسابقات در سراسر کشور یکی از فعالیت‌های تعریف شده این وب‌گاه است که برای نمونه می‌توان به مسابقه پوستر سواد آماری اشاره کرد که ابتدا در سطح ملی در حال برگزاری است و برندگان آن در مسابقه بین المللی شرکت داده خواهند شد. سیاست این وب‌گاه حمایت از هرگونه اثر یا فعالیت فردی یا گروهی در زمینه سواد آماری است.

نشانی وب گاه: www.SavadeAmari.com

پست الکترونیک: A.Ashofteh@SavadeAmari.com

[1] با تشکر از آقای افشین آشفته، برای ارسال این مطلب

اخبار دانشگاه‌ها و مراکز آماری

زیر نظر محمد حسین علامت‌ساز
استاد گروه آمار دانشگاه اصفهان

❖ دانشگاه یزد

با تشکر از آقای دکتر علی دولتی، نمایندهٔ انجمن

- آقای سید محسن میرحسینی از مربیان گروه آمار برای تحصیل در مقطع دکتری در دانشگاه فردوسی مشهد مأمور به تحصیل شدند.
- هفته ملی آمار در دانشگاه یزد از شور و شوق خاصی برخوردار بود. گرامیداشت روز جهانی آمار، همچون سال‌های گذشته به همت دانشجویان واعضای انجمن علمی و با همکاری استادان گروه آمار و مسئولین دانشگاه روز سه شنبه ۴ آبان در محل سالن اجتماعات شهید منتظر قائم دانشگاه یزد برگزار شد. در این مراسم علاوه بر دانشجویان و جمعی از اساتید دانشگاه، کارشناسان برخی سازمان‌ها و اداراه‌های استان نیز حضور داشتند. پس از تلاوت قرآن مجید، سرود جمهوری اسلامی و پخش کلیپی از فعالیت‌های دانشجویان در هفته ملی آمار، آقای دکتر حمزه ترابی مدیر گروه آمار و دبیر گرامیداشت روز جهانی آمار ضمن خوش‌آمدگویی به شرکت کنندگان در مورد اهمیت آمار در جهان امروز مطالبی بیان نمودند. در این مراسم همچنین آقای مهندس رحمانی از دفتر آمار و اطلاعات معاونت برنامه‌ریزی استانداری در مورد کاربردهای آمار در سایر علوم به ایراد سخنرانی پرداختند. در پایان مراسم و با حضور رئیس محترم دانشگاه از دانشجویان برتر مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد آمار تقدیر و قدردانی شد.

❖ دانشگاه مازندران

با تشکر از آقای دکتر اکبر اصغرزاده، نمایندهٔ انجمن

به مناسبت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی و هفتهٔ ملی آمار، همایش باشکوهی با همکاری مشترک گروه آمار دانشگاه مازندران و معاونت برنامه‌ریزی استانداری مازندران روز یکشنبه دوم آبان‌ماه ۱۳۸۹ در محل سالن آمفی تئاتر دانشکده علوم ریاضی برگزار شد. در این همایش مشترک که با هدف همکاری و تعامل بیشتر دانشگاه مازندران با مدیران دستگاه‌های اجرایی استان برگزار شد، استاندار مازندران و تعدادی از مدیران اجرایی استان، فرماندار و مقامات شهری بابلسر و مسئولین، اساتید ودانشجویان دانشگاه مازندران حضور داشتند.

این همایش در دو بخش صبح و عصر برگزار شد. برنامه صبح به شرح زیر برگزار شد.

- ابتدا آقای دکتر اصغرزاده مدیر گروه آمار دانشگاه مازندران ضمن خیر مقدم و تبریک به مناسبت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی، گزارشی دربارهٔ گروه آمار دانشگاه مازندران ارائه نمودند.
- در ادامه آقای رشیدی مدیرکل آمار و اطلاعات استان مازندران، ضمن ارائه گزارشی از فعالیت‌های انجام شده توسط این اداره، به سخنان مقام معظم رهبری مبنی بر اینکه آمار پایه و اساس هر برنامه‌ریزی است، اشاره کرد و گفت رئیس جمهور نیز تأکید وافری نسبت به تهیه آمار و اطلاعات دقیق برای طراحی و تدوین برنامه‌های هدفمند کردن یارانه‌ها دارد.
- آقای دکتر طاهری از دانشگاه صنعتی اصفهان (و فردوسی مشهد) و آقای گودرزی از مرکز آمار ایران سخنرانان ویژه این همایش بودند. آقای دکتر طاهری یک سخنرانی درباره فلسفه احتمال ارائه نمود. آقای گودرزی نیز ضمن ارائه گزارشی از فعالیت‌های مرکز آمار ایران به‌عنوان متولی آمار در تولید آمار و اطلاعات، مطالبی را دربارهٔ اهمیت و جایگاه مهم آمار بیان نمودند.
- در ادامه مهندس طاهایی استاندار مازندران، دربارهٔ نقش آمار و اهمیت آن در برنامه‌ریزی به ایراد سخنرانی پرداخت. وی با اشاره به قانون هدفمند کردن یارانه‌ها گفت قانون هدفمند کردن یارانه‌ها با همه کاستی‌ها ،پشتوانه‌ای برای توجه بایسته‌تر به جایگاه آمار و برنامه‌ریزی و اداره بهینه‌تر کشور است. ایشان در ادامه خواستار همکاری دانشگاه‌ها با دستگاه‌های اجرایی نسبت به اجرای درست قانون هدفمندکردن یارانه‌ها شد.
- در پایان مراسم همایش صبح، به دانشجویان برتر المپیاد دانشجویی و کنکور کارشناسی ارشد و نیز دانشجویان برتر ورودی‌های مختلف، هدایایی به رسم یادبود اهدا گردید.

در برنامه عصرهمایش دوکارگاه آموزشی آشنایی با نرم افزارهای GIS و سالنامه آماری کشور برای دانشجویان ارائه شد.

❖ مؤسسه آموزش عالی خیام

با تشکر از آقای امید خزین قناد، نمایندهٔ انجمن

در روز اول آبان‌ماه ۱۳۸۹ به مناسبت روز آمار و برنامه ریزی در مؤسسه آموزش عالی خیام مشهد مراسم بزرگداشتی توسط انجمن علمی آمار برپا شد.

ابتدا آقای دکتر بزرگ نیا در مورد اهمیت آمار در دنیای کنونی سخنرانی فرمودند. سپس آقای دکتر صادقی در مورد نقش آمار در دنیای امروز و بها ندادن به آمار، به‌خصوص در بخش آموزش و پرورش و استفادهٔ نادرست از آمار در اداره‌ها و رشته‌های مختلف تحصیلی سخنرانی نمودند. پس از آن از استادان گروه آمار آقایان دکتر بزرگ نیا، دکتر صادقی، خزین قناد با اهدای لوح سپاس قدردانی شد. در طی مراسم، مسابقه‌ای تحت عنوان آمار و حل مسأله به point problem (مسأله نقطه) ارائه شد. سپس آقای پناه‌به‌حق به‌عنوان استاد جوان جهت سخنرانی دعوت شدند که در خصوص جذابیت‌های آمار مطالبی را بیان نمودند و به‌عنوان تشکر لوحی به‌یادبود به ایشان اهدا گردید.

در انتهای مراسم نیز از دانشجویان برتر ورودی‌های مختلف آمار و پذیرفته‌شدگان در مقطع کارشناسی ارشد تقدیر شد.

❖ دانشگاه بیرجند

با تشکر از آقای دکتر حمید نیلی‌ثانی، نمایندهٔ انجمن

- اقای دکتر محسن عارفی بورسیه گروه آمار به‌جمع همکاران خود در دانشگاه بیرجند پیوست. ایشان دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد را در دانشگاه بیرجند گذرانده و در مردادماه از رساله دکتری خود تحت عنوان "استنباط آماری در محیط فازی"به راهنمایی آقای دکتر سیدمحمود طاهری و به مشاوره آقای دکتر ناصررضا ارقامی دفاع کرده است. به این ترتیب تعداد اعضای گروه آمار ۸ نفر، به شرح زیراست:

نام و نام خانوادگی	دانشگاه محل تحصیل	مرتبه علمی
محمد خنجری صادق	انستیتو آمارهند(دهلی نو)	استادیار
یداله واقعی	تربیت مدرس	استادیار
جواد اطمینان	شهید بهشتی	استادیار
محمد قاسم اکبری	فردوسی مشهد	استادیار
محسن عارفی	دانشگاه صنعتی اصفهان- اصفهان	استادیار
سارا جمهوری	فردوسی مشهد	استادیار
فاطمه یوسف زاده	فردوسی مشهد	استادیار
حمید رضا نیلی ثانی	فردوسی مشهد	استادیار

- **برگزاری سمینارهای ماهانه**

سه سخنرانی ماهانه در فصل پاییز به‌شرح زیر برگزار شد:

سخنران	موضوع سخنرانی	تاریخ
محمد خنجری	نسبت درستنمایی طول عمر سیستم‌های k از n پی‌درپی	۸۹/۹/۷
یداله واقعی	استفاده از روشهای عددی در استنباط آماری	۸۹/۸/۹
جواد اطمینان	تحلیل بیزی مسئله‌های پارامتر مقید با استفاده از نمونه‌گیری گیبز	۸۹/۷/۱۱

- در آزمون سراسری کارشناسی ارشد سال ۸۹-۸۸، تعداد ۱۲ نفر از فارغ‌التحصیلان رشتهٔ آمار دانشگاه بیرجند، پذیرفته شدند.

- **برگزاری کارگاه‌های آموزشی**

در نیم‌سال دوم ۸۹-۸۸ انجمن علمی آمار دانشگاه بیرجند با مساعدت مرکز کارآفرینی دانشگاه تعدادی کارگاه آموزشی به شرح زیر (هرکارگاه به میزان ۳۰ ساعت) برگزار کرده است.

الف: برگزاری کارگاه آموزشی SPSS توسط آقای دکتر واقعی و اقای علیزاده

ب: برگزاری کارگاه آموزشیMatlab توسط آقای دکتر امان و آقای کرمانی

ج: برگزاری کارگاه آموزشیMinitab توسط آقای دکتر اکبری و آقای علیزاده

❖ دانشگاه تربیت مدرس

با تشکر از آقای دکتر موسی گل‌علیزاده، نمایندهٔ انجمن

سازمان ملل متحد روز ۲۰ اکتبر ۲۰۱۰ (مصادف با ۲۸ مهر ۱۳۸۹) را روز جهانی آمار اعلام کرد. در این راستا انجمن آمار ایران از تاریخ ۲۸ مهر لغایت ۴ آبان را هفته آمار نامیده و برای هر روز این هفته برنامه های ویژه‌ای تدارک دید. ششمین روز هفته آمار (سوم آبان ماه) روز "نقش آمار در سایر علوم" نام‌گذاری شد. گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس با همکاری انجمن آمار ایران از ساعت ۲ تا ۶ بعد از ظهر روز سوم آبان مجری این همایش در سالن شهید مطهری دانشگاه بود. به‌منظور اطلاع‌رسانی مناسب و گسترش فرهنگ آماری پوسترهای تبلیغاتی تهیه و در مکان‌های مختلف نصب شد. به‌علاوه از طرف انجمن آمار ایران به کلیه دانشگاه‌ها و از طرف گروه آمار تربیت مدرس به تمامی اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس نامه الکترونیکی ارسال شد. از اینرو استقبال بسیار خوبی از همایش بعمل آمد به‌طوری‌که بالغ بر ۲۵۰ نفر در همایش شرکت نمودند. به شرکت‌کنندگان در همایش بروشوری حاوی کاربرد آمار در سایر علوم، مجموعه‌ای شامل چکیده مطالب ارسالی از استادان و دانشجویان رشته‌هایی غیر از آمار و کتابچه "یک روز با آمار" تقدیم شد.

برنامه همایش با عرض خیر مقدم مدیر گروه آمار شروع شد. ایشان آرزو کرد این نشست علمی منجر به نتایج و دستاوردهای مفیدی برای جامعه علمی کشور شود. سپس رئیس انجمن آمار ایران، آقای دکتر احمد پارسیان، به ایراد سخن پرداخته و به گوشه هایی از نقش آمار در سایر علوم اشاره فرمودند. ایشان به‌ویژه حمایت انجمن آمار ایران را از نشست‌هایی به سبک و سیاق همین همایش یا به صورت‌های دیگر اعلام نمودند و آرزو کردند نشست‌های علمی به پیشرفت آمار در سطح جامعه کمک نماید.

بعد از آن اولین سخنران همایش جناب آقای پروفسور صمد هدایت از دانشگاه ایلینوی شیکاگو در مورد "نقش آمار در علوم پزشکی" سخنرانی نمودند. ایشان که با بخش آمار صنایع غذایی و دارویی آمریکا نیز همکاری دارند با استفاده از یک مثال کاربردی مربوط به سرطان نشان دادند که چگونه روش‌های آماری به محققین، پزشکان و مسئولین کنترل کیفیت صنایع غذایی و دارویی آمریکا کمک می‌کند تا بتوانند برنامه صحیحی برای تهیه دارو و پخش آن داشته باشند. به‌ویژه اشاره کردند که هزینه عظیمی که دولت برای این موضوع اختصاص می‌دهد باعث شده تا نقش آمار پررنگ‌تر گردد. علاوه بر این حجم بسیار وسیع از داده‌های آماری در FDA ناخودآگاه موضوعات جدیدی مثل داده‌کاوی را به میان می‌کشاند. در انتهای سخنرانی پروفسور هدایت، تعدادی از حاضرین در نشست چند پرسش مطرح نمودند و پاسخ‌های خود را از ایشان دریافت نمودند.

سخنران دوم همایش سرکار خانم فاطمه رحیم زاده از پژوهشکده هواشناسی بودند. ایشان به کمک مثال‌های واقعی که خود درگیر آنها می‌باشند نشان دادند که چگونه آمار می‌تواند در پیش‌بینی موضوعات هواشناسی به‌کار گرفته شوند. به‌علاوه ایشان سعی نمودند نقش بارز روش‌های آماری در مطالعه داده‌های هواشناسی و علوم جوی به حاضرین نشان دهند. سخنران سوم، آقای دکتر مجتبی گنجعلی از دانشگاه شهید بهشتی بودند که دربارهٔ نقش آمار در ادبیات به ایراد سخن پرداختند. ایشان با استفاده از موضوعات پایه‌ای آمار مثل رگرسیون لجستیک و مدل‌های لگ خطی نشان دادند که آمار قادر است در پاسخ به بخشی از سؤالات مطروحه در ادبیات و به‌ویژه بررسی اشعار زیبای فارسی شاعران ایرانی نقش بسزایی ایفا نماید. در انتهای این سخنرانی حاضرین سؤالات خود را از ایشان و سخنران دوم همایش مطرح نمودند و هر کدام از سخنرانان نیز به نوبه خود به سؤالات پاسخ دادند.

نقطه نظرات شفاهی و اظهار لطف شرکت‌کنندگان هنگام ترک سالن نشان از رضایت و خرسندی آنها از یک نشست علمی در دانشگاه تربیت مدرس داشت.

❖ دانشگاه علامه طباطبایی

با تشکر از آقای دکتر نادر نعمت‌الهی، برای ارسال گزارش

اولین روز از هفتهٔ آمار ایران با عنوان "روز جهانی آمار – آمار رسمی" در تاریخ ۸۹/۷/۲۸ با حضور بیش از سیصد نفر از اعضای هیئت علمی، مدیران و کارشناسان آمار سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی و دانشجویان آمار و اقتصاد دانشگاه‌ها از ساعت ۸ تا ۱۴ در سالن آمفی تئاتر دانشکدهٔ اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی برگزار گردید.

در این همایش پس از قرائت پیام رئیس محترم دانشگاه علامه طباطبایی توسط رئیس محترم دانشکدهٔ اقتصاد، آقای دکتر حمیدرضا نواب‌پور عضو هیئت علمی گروه آمار در خصوص "روز جهانی آمار – آمار رسمی" و سپس آقای ابوالفضل خاوری‌نژاد از پژوهشکدهٔ پولی و بانکی در خصوص "کیفیت در آمارهای رسمی" سخنرانی نمودند. همچنین در این همایش یک میزگرد تحت عنوان "آمارهای رسمی و چالش‌ها" برگزار گردید.

این میزگرد با حضور:

- دکتر صمد هدایت از دانشگاه ایلینوی شیکاگو
- دکتر حمیدرضا نواب‌پور از دانشگاه علامه طباطبایی
- آقای ابوالفضل خاوری‌نژاد از پژوهشکدهٔ پولی و بانکی
- آقای علیرضا مقتدایی از بانک مرکزی
- آقای علیرضا زاهدیان از مرکز آمار ایران
- دکتر نادر نعمت‌الهی از دانشگاه علامه طباطبایی

تشکیل گردید و در آن موارد زیر مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت:

- موازی‌کاری در تولید آمارهای رسمی
- انتشار آمارهای رسمی بدون مشخصات (خطاهای نمونه‌گیری و غیرنمونه‌گیری)
- برنامه‌های آموزش عالی آمار در تربیت نیروهای مناسب نظام آماری کشور
- برنامه‌های آموزش عالی آمار در تربیت نیروهای مناسب نظام آماری کشور
- ضعف در پژوهش‌های روش‌شناختی آمارگیری
- عدم حرفه‌ای‌گری در تولید آمارهای رسمی در برخی از دستگاه‌های اجرایی
- استفاده نادرست از آمارهای رسمی
- چگونگی جلوگیری از انتشار تناقض‌های آماری
- مقایسه نظام آماری ایران و سایر کشورها

❖ دانشگاه پیام نور ایلام

با تشکر از آقای دکتر کوروش سایه‌میری، نمایندهٔ انجمن

به مناسبت روز جهانی آمار در تاریخ ۲۸ مهرماه، دکتر کوروش سایه‌میری عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام، یک سخنرانی در جمع استادان و دانشجویان دانشگاه پیام نور ایلام ایراد نمودند. در این سخنرانی ابتدا به پیام بان کی مون دبیر کل سازمان ملل متحد در رابطه با روز جهانی آمار و سپس به‌دلایل نام‌گذاری این روز اشاره شد. همچنین ایشان به کاربردهای آمار در زمینه‌های مختلف از جمله برنامه‌ریزی‌های اقتصادی و اجتماعی، مهندسی، علوم پزشکی و ... اشاره نمودند و گفتند امروز آمار زبان علم است و نقش مهمی در گسترش مرزهای دانش داشته است. در پایان ایشان یک سخنرانی تخصصی در مورد کاربردهای متا آنالیز در علوم مختلف، انواع سوگرایی در مطالعات متا آنالیز، انواع مدل‌های متا آنالیز و چگونگی آنالیز آماری متا آنالیز داشتند که مورد استقبال شرکت کنندگان قرار گرفت.

❖ دانشگاه پیام نور بهشهر

با تشکر از آقای ناصر بهنام‌پور، نمایندهٔ انجمن

هفته ملی آمار در دانشگاه پیام نور بهشهر با حضور استاد ارجمند جناب آقای دکتر عین الله پاشا گرامی داشته شد. دراین مراسم که از ساعت یازده تا سیزده روز پنج شنبه ۲۹ مهر برگزار شد، آقای دکتر پاشا در مورد احتمال سخنرانی نمودند و در ادامه با میزگرد و پرسش و پاسخ ادامه یافت.

❖ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

با تشکر از آقای علیرضا مقتدایی، برای ارسال گزارش

مدیریت کل آمارهای اقتصادی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران[1] به‌عنوان یکی از ارکان تولید آمارهای رسمی و قدیمی‌ترین تولیدکنندهٔ آمارهای اقتصادی در ایران، همگام با سایر اعضای جامعهٔ آماری کشور، در راستای بزرگداشت روز جهانی آمار و هفتهٔ ملی آمار فعالیت‌های مختلفی را به انجام رساند. اهم این فعالیت‌ها به‌شرح ذیل می‌باشد:

- ضرب سکه یادبود روز جهانی آمار
- تألیف کتاب "پنجاه سال بانک مرکزی، هفتاد و پنج سال آمارهای اقتصادی"
- مشارکت در برگزاری همایش آمارهای رسمی و اهمیت کیفیت آن‌ها در دانشگاه علامه طباطبائی
- شرکت در مصاحبه‌ها و میزگردهای تلویزیونی
- طراحی و چاپ پوسترهای مختلف
- ایراد سخنرانی در فرهنگ‌سرای شهرداری
- برگزاری نمایشگاه محصولات آماری در همایش نقش نظام بانکی در مسیر توسعه و تحول کشور
- برنامه‌ریزی جهت بازدید دانشجویان گروه آمار دانشگاه‌های مختلف از مدیریت کل آمارهای اقتصادی

با توجه به این‌که امروزه آمار به‌عنوان مهمترین ابزار برنامه‌ریزی برای آینده و ارزیابی عملکرد گذشته و عامل اصلی در تصمیم‌گیری و مدیریت بوده و از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، امیدواریم با انجام اقدامات فوق و همچنین فعالیت‌های مشابه در سایر دستگاه‌های اجرایی و علمی آمار کشور، شاهد اعتلای روزافزون فرهنگ آماری در ایران عزیز باشیم.

[1] www.cbi.ir

❖ دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

با تشکر از آقای فخرالدین میثاق، نمایندهٔ انجمن

- به مناسبت گرامیداشت هفته آمار و آشنایی آحاد مردم با علم آمار و کاربردهای آن، یک برنامه تلویزیونی و یک برنامه رادیویی با حضور آقایان میثاق و شاهی در صدا و سیمای آذربایجان شرقی اجرا شد. این برنامه‌ها شامل پرسش و پاسخ در مورد کاربردهای آمار در اقتصاد و نقش آمار در برنامه‌ریزی بود.

- مراسم گرامیداشت هفتهٔ آمار با حضور دانشجویان رشتهٔ آمار برگزار شد. در این مراسم استادان گروه در مورد کاربردهای آمار در جامعه و فرصت‌های شغلی مرتبط با رشته آمار به سوال‌های دانشجویان پاسخ دادند و فرم‌های عضویت در انجمن آمار ایران بین دانشجویان توزیع شد.

❖ دانشگاه ولی عصر رفسنجان

با تشکر از آقای مصطفی طامندی، نمایندهٔ انجمن

مراسم سال‌روز آمار در تاریخ ۲۸ مهرماه سال جاری هم‌زمان با روز جهانی آمار با حضور دانشجویان و اعضای هیئت علمی گروه آمار در دانشگاه ولی عصر رفسنجان برگزار شد. در این مراسم آقای دکتر بانشی عضو هیئت علمی گروه آمار حیاتی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در مورد رشته آمار حیاتی و کاربردهای آن مطالبی ارائه کردند. در ادامه مراسم، جلسه پرسش و پاسخ برگزار شد که آقای دکتر بانشی به سؤال‌های دانشجویان در مورد زمینه‌های کاری رشتهٔ آمار حیاتی و مطالب دیگر پاسخ گفتند. در انتهای جلسه نیز از سه نفر از دانشجویان نمونه گروه آمار تقدیر به عمل آمد.

❖ دانشگاه پیام نور دزفول

با تشکر از آقای علی پناهی‌بزاز، نمایندهٔ انجمن

مراسم روز آمار در تاریخ پنجم آبان در سالن ارشاد شهرستان دزفول برگزار شد. این مراسم در ساعت ۱۰ صبح با تلاوت قرآن آغاز و در ساعت ۱۲ به پایان رسید. ابتدا آقای پناهی‌بزاز به‌نمایندگی از طرف رئیس دانشگاه ضمن خیر مقدم و تشکر از حاضرین، در مورد کاربردهای رشته آمار و معرفی مقاطع کارشناسی ارشد این رشته پرداخت. سپس ایشان به‌معرفی انجمن آمار ایران و اهداف

تشکیل آن پرداختند. مراسم با برگزاری یک مسابقه پی گرفته شد. در ادامه گروهی از هنرمندان دانشگاه به پخش مراسم موسیقی پرداختند. سپس یکی از دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد که در مقطع کارشناسی از این دانشگاه فارغ التحصیل شده بود سمیناری در مورد "هموارسازی ناپارامتری" ارائه نمود. در انتهای مراسم به برندگان مسابقه جوایزی اهدا و از فعالان انجمن علمی دانشگاه تقدیر شد. مراسم با گرفتن عکس یادگاری خاتمه یافت.

❖ دانشگاه پیام نور شهرکرد

با تشکر از خانم سیمین منصوری بروجنی، نمایندهٔ انجمن

به مناسبت بزرگداشت هفتهٔ آمار در روز سه‌شنبه مورخ ۸۹/۸/۴ در دانشگاه پیام نور مرکز شهرکرد مراسمی با همکاری معاونت برنامه-ریزی استانداری استان چهار محال و بختیاری برگزار شد. در این مراسم ۳ سخنرانی به شرح زیر ایراد شد:

- اهمیت آمار و نحوه جمع‌آوری اطلاعات و مشکلات انجام آن توسط آقای اسدپور مدیر عامل دفتر برنامه‌ریزی استانداری.
- *GIS* و کاربردهای آن توسط آقای مهندس ولی‌پور.
- تورم و اندازه‌گیری آن توسط آقای قهرمان روغنی معاونت دفتر برنامه‌ریزی و از اساتید مدعو دانشگاه پیام نور.

در پایان به سؤالات دانشجویان پاسخ داده شد و دفتر برنامه‌ریزی از دانشجویان خواست تا با مراجعه به آن سازمان با داده‌های آماری، نحوه جمع‌آوری و نقش داده‌ها و کارهایی که یک آماردان می‌تواند انجام دهد، آشنا شوند.

❖ دانشگاه اصفهان

با تشکر از آقای دکتر نصراله ایران‌پناه، نمایندهٔ انجمن

- **میزگرد با حضور رئیس انجن آمار ایران**

در روز دوشنبه ۱۳۸۹/۰۶/۱۵ میزگردی با حضور رئیس انجمن آمار ایران، آقای دکتر احمد پارسیان، و اعضای هیئت علمی گروه آمار پیرامون روز جهانی آمار و شیوه جدید آزمون ورودی متمرکز دکتری در سال جاری برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی برگزار گردید.

- **سمینار آشنایی با آمار فضایی و کاربردهای آن**

در روز دوشنبه ۱۳۸۹/۰۶/۲۹ سمینار "آشنایی با آمار فضایی و کاربردهای آن" توسط آقای دکتر محسن محمدزاده هیئت علمی گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس برگزار گردید.

- **بازدید از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران**

در روز سه شنبه ۱۳۸۹/۰۷/۲۰ گروهی از دانشجویان گروه آمار به سرپرستی آقای دکتر نصراله ایران‌پناه از اداره آمار اقتصادی بانک مرکزی جمهوری اسلامی بازدید نمودند. در این بازدید ضمن آشنایی با دایره‌های مختلف این اداره از موزه جواهرات سلطنتی نیز بازدید به عمل آمد. بدین وسیله از آقایان دکتر قضاوی، معاون اقتصادی بانک مرکزی و مقتدایی، مدیر کل آمارهای اقتصادی، و رؤسای دایره‌های این اداره که انجام این بازدید را میسر کردند تشکر و قدردانی می شود.

- **ارائه مقاله در چهل و یکمین کنفرانس ریاضی ایران توسط دانشجویان تحصیلات تکمیلی**

در چهل و یکمین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه ارومیه (۲۴-۲۱ شهریور) تعداد ۱۰ مقاله توسط دانشجویان کارشناسی ارشد آمار این گروه ارائه گردید.

- **عضوگیری انجمن آمار ایران**

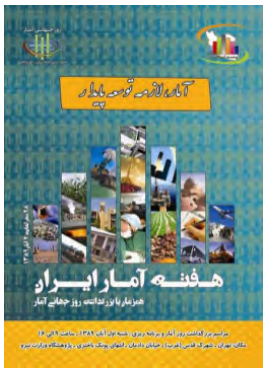
در حاشیه همایش هفته آمار ایران در اصفهان ، بیش از ۱۵۰ عضوگیری جدید و تمدید عضویت از دانشگاه‌های اصفهان، صنعتی اصفهان و شیخ بهایی در مهر و آبان‌ماه سال جاری توسط نماینده انجمن در دانشگاه اصفهان انجام شد.

❖ مرکز آمار ایران

با تشکر از آقای فاضلی، برای ارسال گزارش

در راستای بزرگداشت روز جهانی آمار و هفتهٔ ملی آمار، مرکز آمار ایران ضمن برگزاری همایش ویژهٔ این روز در اول آبان‌ماه، فعالیت‌های متعددی را به انجام رساند. اهم این فعالیت‌ها به‌شرح زیر می‌باشد:

- تشکیل کمیته‌های اطلاع رسانی و تبلیغات، کمیتهٔ اجرایی و کمیتهٔ علمی همایش
- طراحی و تهیهٔ لوگوی همایش
- طراحی و چاپ پوستر
- طراحی و چاپ تمبر
- طراحی و انتشار ۶ عنوان بروشور
- طراحی و تهیه بنر (۷ عدد بنر)
- طراحی و تهیهٔ لمینیت (۳۰ عدد)
- طراحی و تکثیر ۱۵۰۰ حلقه CD (نتایج تفصیلی سرشماری، گزیدهٔ آمارهای اجتماعی– اقتصادی ۴۰ سال کشور و واژه‌ها و اصطلاحات آماری)
- ارسال فراخوان مسابقه‌های عکس و خاطره (وزارتخانه‌ها، استان‌ها و مرکز آمار)
- تهیه شعارهای آماری
- تهیه کلیپ ویژهٔ روز آمار
- برگزاری کنفرانس خبری
- تشکیل موزهٔ آمار (جمع‌آوری نشریات قدیمی، اسکن پرسشنامه‌ها و فرم‌ها، جمع‌آوری ملزومات، تهیهٔ تمبرهای سرشماری‌های گذشته، ملزومات تبلیغاتی و...)
- برگزاری نمایشگاه کتاب، اطلاع‌رسانی، نقشه و پژوهشکده (با بیش از ۱۰۰ عنوان نشریه)
- تشکیل نمایشگاه محصولات آماری وزارتخانه‌ها و سازمان‌های بین‌المللی
- انجام مصاحبه با مسئولان و دست‌اندرکاران نظام آماری
- هماهنگی جهت برگزاری نمایشگاه محصولات آماری در اصفهان با مدیرکل آمار و اطلاعات استان

- برگزاری مسابقهٔ سراسری عکس و خاطرهٔ آماری
- تهیهٔ فیلم مستند، عکس خبری و عکس یادبود از مراسم
- ترجمه اقدام‌های صورت گرفته و قراردادن آن همراه با لوگوی همایش در سایت UNFP
- هماهنگی و دعوت از رئیس جمهور، استانداران، معاونان برنامه‌ریزی و مدیران کل آمار و کارشناسان
- تهیه ویژه‌نامه مربوط به همایش
- تعیین و تقدیر از برترین‌های آماری

گزارش همایش کشوری
بررسی مدلهای بهینه سازی گردش آمار و اطلاعات درنظام سلامت

مریم سالاری
کارشناس ارشد اداره آمار دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مدیریت آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات دانشگاه علوم پزشکی مشهد با همکاری دفتر آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اقدام به برگزاری همایش کشوری "بررسی مدل‌های بهینه‌سازی گردش آمار و اطلاعات در نظام سلامت" نمود. در این همایش که با حضور مدیران و کارشناسان آمار مدیریت‌های آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در تاریخ ۲۲ لغایت ۲۳ آبان‌ماه در مرکز گسترش مراقبت‌های اولیه بهداشتی(PHC) برگزار گردید دانشگاه‌های علوم پزشکی مشهد، شیراز، ایران و اصفهان به ارائه تجربیات خود در خصوص موضوع همایش پرداختند. در ابتدای این همایش ریاست دانشگاه علوم پزشکی مشهد از طریق ویدئو کنفرانس دغدغه‌ها و انتظارات خود و مدیران دانشگاه را در خصوص صحت، یکپارچگی و در دسترس بودن آمار بیان نمود. در ادامه، آقای دکتر صابری مدیر آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات دانشگاه علوم پزشکی مشهد سخنان

خود را با مبحث نظم و آمار در آیات قرآن کریم آغاز و سپس موضوعاتی را در خصوص ضرورت وجود نظام آماری در دانشگاه‌های علوم پزشکی مطرح نمود. در ادامه، خانم نورسعادت کارشناس دفتر آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت پیام آقای دکتر ریاضی، مشاور وزیر و رئیس دفتر آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت را قرائت نموده و در خصوص فعالیت‌های آن مرکز سخنانی ایراد نمود.

ادامه برنامه‌های روز اول همایش با ارائه تجربیات دانشگاه‌های علوم پزشکی شیراز و دانشگاه علوم پزشکی ایران در خصوص بهینه‌سازی گردش آمار و اطلاعات پیگیری گردید. در روز دوم همایش تجربیات دانشگاه علوم پزشکی مشهد در زمینه موضوع همایش توسط کارشناسان اداره آمار دانشگاه ارائه گردید. در این قسمت مجموعه فعالیت‌های صورت گرفته در اداره آمار دانشگاه از سال ۱۳۸۴ تاکنون ارائه و مشکلات موجود در خصوص توسعه نظام آماری و نیز راهکارهای غلبه بر این مشکلات بیان گردید. سپس دستاوردهای ادارهٔ آمار دانشگاه در زمینهٔ ایجاد بانک جامع اطلاع رسانی مدیران به صورت عملیاتی و online در محیط اتوماسیون

آماری دانشگاه برای شرکت‌کنندگان به نمایش گذاشته شد. در ادامه نیز مدیر آمار و فناوری اطلاعات داشگاه علوم پزشکی اصفهان به‌همراه یکی از کارشناسان آن مدیریت تجربیات خود را در مقوله ایجاد نظام آماری و مکانمند سازی اطلاعات پزشکی بیان نمودند.

در قسمت پایانی همایش که به بحث و گفتگو در خصوص شش محور از پیش تعیین شده اختصاص یافته بود موضوعات مورد بحث قرار گرفت. در این قسمت آقای دکتر صابری به‌همراه نماینده دفتر آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت، مدیران آمار و فناوری دانشگاه‌های علوم پزشکی شیراز، تهران، اصفهان و آقای دکتر ایران‌پناه عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان و عضو انجمن آمار ایران به بررسی موضوعات مطرح شده با مشارکت حاضرین در همایش پرداختند. مقرر گردید توافقات حاصل از این همایش طی نامه‌ای به اطلاع وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و نیز ریاست دفتر آمار و فناوری اطلاعات وزارت برسد.

گزارشی از فعالیت‌های هفته ملی آمار در اصفهان

دکتر محمد حسین علامت ساز
مسئول همایش

پیرو سیاست‌گذاری کمیته برگزاری هفته آمار ایران در کشور، به ابتکار مدیر گروه آمار دانشگاه اصفهان و خانهٔ ریاضیات اصفهان طوری برنامه‌ریزی شد که روز آمار و برنامه‌ریزی سال ۱۳۸۹ و روز جهانی آمار ۲۰۱۰ در چارچوب هفتهٔ ملی آمار در اصفهان با مشارکت و همکاری دانشگاه‌ها، سازمان‌های ذیربط و صاحبان صنایع به‌طور مشترک و در یک محل برگزار گردد.

لذا، ستادی متشکل از نمایندگان خانهٔ ریاضیات اصفهان، دانشگاه‌های اصفهان، صنعتی اصفهان، علوم پزشکی اصفهان و شیخ بهایی، کانون مهر اندیشان ایران زمین، استانداری اصفهان، اداره کل آموزش و پرورش اصفهان، شهرداری اصفهان، صدا و سیمای اصفهان و کارخانه ذوب آهن تشکیل شد و طی جلسات متعددی که در گروه آمار دانشگاه اصفهان و مرکز تحقیقات معلمان اصفهان تشکیل گردید برنامه‌های تبلیغاتی، همایش‌ها، نمایشگاه‌ها و کارگاه‌های آموزشی زیر تدوین و به مرحلهٔ اجرا درآمد:

- حفظ هماهنگی و وحدت رویه با برنامه‌های بزرگداشت هفته ملی آمار در ایران
- جلب حمایت دانشگاه‌ها و نهادهای مختلف با تکیه بر لزوم استفاده از آمار در مراکز و سازمان‌ها
- راه‌اندازی و طراحی سایت روز جهانی آمار و اطلاع رسانی در مهر و آبان‌ماه
- طراحی لوگوی فارسی روز جهانی آمار و قرار دادن در سایت سازمان ملل
- طراحی، چاپ و نصب ۲۰ بیل‌بورد تبلیغاتی در سطح شهر اصفهان با حمایت شهرداری

- طراحی، چاپ و توزیع بیش از ۳۰۰۰ لمینیت، پوستر، کاتالوگ و بروشور تبلیغاتی
- چاپ ۲ شمارهٔ ویژه‌نامه امید انجمن علمی–دانشجویی گروه آمار دانشگاه اصفهان
- چاپ آگهی مسابقهٔ روز جهانی آمار در دو هفته‌نامه تندیس (شماره ۱۸۳) و همشهری جوان (شماره ۲۷۹)
- چاپ مقالهٔ برتر "روز جهانی آمار" آقای حسین حاجی‌زاده کارشناس ارشد ادارهٔ آمار اقتصادی بانک مرکزی در روزنامهٔ دنیای اقتصاد (شماره ۲۲۱۲)
- برگزاری مسابقهٔ روز جهانی آمار در ۷ بخش مختلف با حمایت انجمن آمار ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مرکز آمار ایران و دانشگاه اصفهان که نتایج و اهدای جوایز در همایش مورخ ۸۹/۸/۶ اصفهان انجام گردید.
- برگزاری مسابقهٔ داده‌کاوی توسط خانهٔ ریاضیات اصفهان و با حمایت شهرداری اصفهان برگزار گردید، که نتایج آن در همایش مورخ ۸۹/۸/۴ اصفهان ارائه شد.

- برپایی نمایشگاهی از تاریخ ۸۹/۸/۱ لغایت ۸۹/۸/۶ در محل مرکز تحقیقات معلمان اصفهان. در این نمایشگاه دانشجویان دانشگاه‌های اصفهان، صنعتی اصفهان، شیخ‌بهایی و علوم پزشکی اصفهان به‌همراهی تعدادی از فارغ‌التحصیلان و کارشناسان آماری شهر و با حمایت برخی مسئولین، دانش‌آموزان، معلمان و عموم مردم را به دستاوردهای آماری و اهداف و مشخصه‌های مربوط به آمار آشنا ساختند. از روز شنبه ۸/۱ لغایت سه‌شنبه ۸/۴ از ساعت ۸:۳۰ تا ۱۲ و ۴ تا ۷:۳۰ نمایشگاه و کارگاه‌های آموزشی خانه ریاضیات اصفهان برای دانش‌آموزان در آن محل دایر بود. در این کارگاه‌ها دانشجویان دانشگاه‌های اصفهان، صنعتی اصفهان و شیخ‌بهایی با هدایت سه نفر از دانشجویان دکتری دانشگاه‌های صنعتی اصفهان، دانشگاه شیراز و دانشگاه اصفهان روش‌های مختلف آماری را با انجام آزمایش و درگیر کردن دانش‌آموزان با کارهای عملی آماری ارائه دادند که این برنامه‌ها با استقبال فراوان دانش‌آموزان و معلمان آمار اصفهان روبرو شد. علاوه بر آن در این نمایشگاه دستاوردها و فعالیت‌های آماری مرکز آمار ایران (توسط استانداری اصفهان) و فعالیت‌های معاونت برنامه‌ریزی استانداری، فعالیت‌های آماری اداره کل آموزش و پرورش، پروژه‌ها و کارهای آماری کانون مهراندیشان ایران‌زمین که برای نهادهای مختلف ارائه داده بودند و نیز کارهای برخی از شرکت‌های آماری از جمله آمار پژوهان اصفهان در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفت. بیشتر فعالیت‌های این نمایشگاه توسط خانه ریاضیات اصفهان و با همکاری مرکز تحقیقات معلمان اصفهان به مرحله اجرا درآمدند.
- برگزاری همایشی از ساعت ۱۶ الی ۱۸ روز سه‌شنبه مورخ ۸۹/۸/۴ در مرکز تحقیقات معلمان. در این همایش آقای پروفسور صمد هدایت، استاد دانشگاه ایلینوی امریکا سخنران مدعو بودند. اجرای این همایش را دانشگاه اصفهان به‌عهده داشت.
- برگزاری همایشی از ساعت ۱۶ الی ۱۸ روز پنج‌شنبه مورخ ۸۹/۸/۶ در مرکز تحقیقات معلمان. آقایان دکتر فقیهی، استاد دانشگاه شهید بهشتی و آقای افشین آشفته، کارشناس ارشد بانک مرکزی سخنرانان مدعو این همایش بودند. اجرای این همایش را کانون مهر اندیشان ایران زمین عهده‌دار بود.

آمار روزی به اندازهٔ خواندن و نوشتن از ضروریات زندگی یک ملت پویا خواهد شد.

نامه به سردبیر

بعد از درخواست‌های دست‌اندرکاران خبرنامه از خوانندگان آن مبنی بر ارائهٔ پیشنهادها و انتقادهای خود و مشارکت در تدوین خبرنامه که حقیقتاً وقت و انرژی بسیاری صرف آماده‌سازی آن می‌شود، سرانجام یکی از خوانندگان محترم انتقادی در مورد ستون "با دانش‌آموختگان" مطرح کردند که در ذیل متن نامهٔ ایشان به صورت کامل همراه با پاسخ مسئول ستون درج گردیده است:

سردبیر محترم خبرنامهٔ انجمن آمار ایران
جناب آقای دکتر جعفری خالدی
با سلام
احتراماً انتقاد خود را در مورد یکی از مطالب چاپ شده در شمارهٔ شصت و هفتم خبرنامه تحت عنوان "با دانش‌آموختگان" به‌شرح ذیل تقدیم می‌دارم:
شمارهٔ شصت و هفتم خبرنامه نیز منتشر شد و طرح روی جلد آن نوید یک ویژه‌نامه را می‌داد، ویژه‌نامه‌ای درخور روز جهانی آمار. همهٔ بخش‌ها روال گذشتهٔ خود را طی می‌کرد تا اینکه به بخش مصاحبه رسیدم. با احترام تمام برای شخص مصاحبه شونده، با مطالعهٔ خصوصیات ایشان هرچه فکر نمودم دلیل انتخاب ایشان را برای مصاحبه نیافتم. یکبار دیگر خصوصیات ایشان را مرور می‌کنیم:

- تحصیلات آکادمیک: کارشناسی آمار و از همه بدتر دانشجوی کارشناسی ارشد صنایع. حال این سؤال مطرح می‌شود که آیا ما فارغ‌التحصیلان یا دانشجویان موفق تحصیلات تکمیلی در رشتهٔ آمار کم داریم؟ دانشجویان دکترایی که با کسب بهترین بورسیه‌ها در خارج از کشور مشغول تحصیل هستند!!!
- طبق روایت نبوی، رطب خورده نباید منع رطب کند. شخصی که خود به هر دلیلی در رشتهٔ دیگری ادامه تحصیل می‌دهد می‌تواند مبلغ رشته آمار و کاربردها و مزیتهای آن باشد؟ دانشجویان مقطع کارشناسی آمار که این مصاحبه را می‌خوانند با چه چشم‌اندازی به آیندهٔ خود در این رشته نگاه می‌کنند؟!! مسلماً اگر اعتقاد قلبی به این رشته و کاربردهای آن وجود داشت، ادامه تحصیل در این رشته حتی با شرایط موجود منطقی‌تر به نظر می‌رسید. البته این اشکال به مصاحبه کننده و معیارهای انتخاب او وارد است نه مصاحبه شونده.
- تجربیات: ۱۴ سال کار در چندین شرکت و سازمان داخلی و آموزش و مشاوره در صنعت و مشاورهٔ آماری

هرچند مصاحبه شونده تجربیات کامل خود را در مصاحبه ذکر نکرده، ولی با توجه به اسامی سازمان‌ها و شرکت‌هایی که ایشان در آن‌ها مشغول به کار بوده‌اند آیا بهترین گزینه برای مصاحبه بوده‌اند؟ شناسایی آماردانهایی مانند آقای جمال‌زاده (دانشجوی دکترای آمار در انگلیس) و امثال ایشان با مجموعهٔ وسیعی از فعالیت‌های اجرایی اثرگذار در کشور کار سختی نبوده و با چند پرسش قابل دستیابی است و چه خوب است مصاحبه‌کننده برای مصاحبه و معرفی الگو برای دانشجویان آمار دقت بیشتری به خرج دهد.
در پایان ضمن ابراز این نکته، تمام لذت خواندن خبرنامهٔ ویژهٔ روز جهانی آمار با دیدن مصاحبهٔ یک "کارشناس ارشد صنایع" از بین رفت. خواهشمند است خانم صفوی‌منش دلایل این انتخاب خود را ذکر نموده و معیاری برای انتخاب‌های بعدی توسط انجمن محترم آمار ایران تدوین گردد تا از این پس شاهد مصاحبه با دانشجویان زیست شناسی و ... به عنوان الگو برای جامعهٔ جوان آماری نباشیم.

با سپاس فراوان
مسعود ماهوش محمدی
عضو انجمن آمار ایران

جای بسی خوشحالی است که این مصاحبه قدری چالش‌برانگیز بود و بازخوردی جدی و خوشبختانه انتقادی داشت و این نشانه‌ای است از اینکه اعضای هیئت تحریریه به بخشی از اهداف خود رسیده‌اند. اما در خصوص موارد ذکر شده توسط شما ذکر موارد زیر ضروری به نظر می‌رسد:

- در ابتدا در خصوص اینکه چرا به جای ایشان با افرادی همچون دانشجوی محترم دکترای آمار در انگلیس که فرمودید مصاحبه نشد لازم به ذکر است که اگر شماره‌های قبلی خبرنامه (از بهار ۸۸ ، یعنی مقارن با آغاز فعالیت هیئت تحریریهٔ جدید) را مطالعه کرده باشید، مصاحبه‌های خبرنامه شامل سه بخش کلی زیر است:

الف. گفتگو با استادان پیشکسوت
ب. گفتگو با دانشجویان خارج از کشور
ج. گفتگو با دانش‌آموختگان

طبق تصویب اعضای هیئت تحریریه، بخش الف، ستونی ثابت است، اما در مورد بخش دوم و سوم، تصمیم بر این شد که این دو گفتگو به صورت یک شماره در میان انجام شوند و طبق این

سیاست، تاکنون دو گفتگو با دانشجویان دکتری خارج از کشور و دو گفتگو با دانش‌آموختگانی که پس از فراغت از تحصیل به بازار کار پیوسته‌اند (به صورت یک شماره در میان) به چاپ رسیده است. علی‌القاعده گفتگو با افرادی همچون فرد پیشنهادی جنابعالی در دستهٔ ب قرار دارد و در صورت حفظ روال فعلی توسط گروه جدید خبرنامه و ادامهٔ وجود چنین بخشی در آن، در شمارهٔ بعد با یکی از این عزیزان گفتگو خواهد شد. بنابراین با توجه به عنوان این بخش که با "دانش‌آموختگان" است، در این بخش صرفاً با "دانش‌آموختگان" آمار مصاحبه می‌شود که راه ادامهٔ تحصیل در این رشته را برنگزیده‌اند و مشغول به فعالیت آماری در بازار کار شده‌اند.

- در شماره‌های پیشین خبرنامه، قبل از آغاز گفتگو، از خوانندگان درخواست شده بود که در صورت آشنایی با یکی از این عزیزان، ایشان را به هیئت تحریریهٔ خبرنامه معرفی کنند و حتی این امکان فراهم شده بود که گفتگو انجام گیرد و نتیجهٔ آن برای خبرنامه ارسال شود تا در صورت تصویب به چاپ رسد که متأسفانه هیچ دست همتی از میان اعضای انجمن برای انجام دادن آن برنخاست. البته ناگفته نماند که برای بخش گفتگو با دانشجویان خارج از کشور نیز ایمیل‌های مکرری برای بسیاری از دانشجویان مشغول به تحصیل در خارج از کشور در دانشگاه‌های معتبر و **با بهترین بورسیه‌ها** – که مورد نظر جنابعالی بود – ارسال شد و از آن‌ها برای گفتگو دعوت به عمل آمد، اما هر یک به دلیلی حاضر به مصاحبه نشدند. شاید بد نباشد جنابعالی که همچون ما، به‌حق، معتقدید باید افراد توانمند شناسایی و به عنوان الگو معرفی شوند، دلایل این همه دلزدگی این دوستان را جویا شوید.

- تصور نمی‌کنم صِرفِ ادامه ندادن تحصیلات آکادمیک، ملاک خوبی برای سنجش توانایی فرد برای ورود به بازار کار باشد و گواه من بر این ادعا آن است که برخی از دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد در اجرا کردن روش‌های شناخته شدهٔ آماری بر روی داده‌های واقعی با مشکل مواجه اند و کم نیستند دانش‌آموختگان کارشناسی که با تجربه و مطالعهٔ مستمر، به‌مراتب، بیشتر از چند واحدی که به صورت تئوری در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری تدریس می‌شود در زمینهٔ **کاربرد آمار** تجربه اندوخته‌اند و با حفظ ارتباط خود با استادان برجسته و توانمند در دانشگاه‌ها، مشکلات مربوط به مبانی نظری لازم را نیز بر خود و کابران آمار هموار ساخته‌اند و به استفاده از کاربردهای آمار در دیگر صنایع و شاخه‌ها مشغولند و مگر نه این است که آمار، علمِ علوم است و بسیاری از شاخه‌های علمی نیازمند آن و چه تعارضی است میان اینکه فردی آمار را در حوزه‌ای همچون صنایع به کار ببرد و برای اینکه با مبانی علم صنایع نیز بیگانه نباشد، تصمیم بگیرد دو سالی از عمر خود را صرف آموختن رسمی آن کند تا توانایی بیشتری در استفاده از روش‌های آماری در این حوزه داشته باشد و بنابراین، چه افتخاری بالاتر از اینکه در شماره‌های آتی خبرنامه، به قول جنابعالی، شاهد گفتگو با دانشجویان زیست‌شناسی باشیم که به توانایی‌های علم آمار و نیاز به آن پی برده‌اند و راهی برای ورود آمار و آماردانان به دنیایی دیگر از علم گشوده‌اند و افق دید آن‌ها را وسیع‌تر ساخته‌اند؟ به نظر من، منع رطبی در این گفتگو دیده نمی‌شود و مصاحبه‌شونده به مدد تجربه‌های تلخ و شیرین خود در راه ورود به بازار کار پس از فراغت از تحصیل، به برخی پیش‌نیازها برای ورود به بازار کار اشاره کرده بودند تا شیرینی رطب کاربرد آمار به جرم ناآشنایی و بی‌تجربگی بر ایشان تلخ نشود و با اشاره به کاستی‌های موجود در نظام آموزشی و تأکید بر پتانسیل‌های موجود در آمار، در نهایت انتخاب را به خواننده واگذاشتند که آمار را برگزیند یا نه و چه از این بهتر که اگر دانشجویی پتانسیل سروکار داشتن با آمار را در خود نمی‌بیند، قبل از آنکه دیر شود و بهترین سال‌های عمر خود را صرف تحصیل در این رشته کند، به تلنگر مصاحبه‌هایی چنین، به راهی دیگر برای زندگی خود بیندیشد؟ و چون به آن حدیث نبوی اشاره کردید، بهتر نبود که با اطلاع از اینکه ایشان کارشناسی ارشد صنایعند، این حدیث علوی را نیز نادیده نمی‌گرفتید که "به این توجه نکن که **چه کسی** می‌گوید؛ ببین که **چه** می‌گوید"؟ و بقیهٔ گفتگو را بی‌طرفانه‌تر می‌خواندید و بسیاری از جمله‌های ناب این گفتگو را که مورد توجه چندی دیگر از خوانندگان قرار گرفته بود به کفهٔ دیگر ترازوی انصافتان اضافه می‌کردید؟ در تأیید این ادعا، گفتگوی شمارهٔ قبل خبرنامه را به یاد بیاوریم که با یکی از دانشجویان پسادکتری آمار

دانشگاه میشیگان گفتگو شده بود که پس از طی مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد مهندسی صنایع، علاقه‌مند به ادامهٔ تحصیل در رشتهٔ آمار شده بودند و اکنون در یکی از دانشگاه‌های معتبر آمریکا مشغول به تدریس آمارند...

- همان‌طور که جنابعالی نیز به‌درستی اشاره کرده بودید، این نکته را نیز نباید فراموش کنیم که قشر وسیعی از اعضای انجمن آمار و خوانندگان خبرنامه را دانشجویان تشکیل می‌دهند و خودِ من چهار ایمیل از طرف دانشجویان کارشناسی آمار دربارهٔ این گفتگو دریافت کردم که با خواندن آن، یکی بر ادامهٔ تحصیل در رشتهٔ آمار مصمم شده بود و دیگری متأثر از یکی از جملات مصاحبه‌شونده، کلاهش را که قاضی کرده بود، از ادامهٔ تحصیل در رشتهٔ آمار منصرف شده و راه جامعه‌شناسی را انتخاب کرده بود و اکنون سخت مشغول مطالعه برای ورود به مقطع کارشناسی ارشد این رشته است. فراموش نکنیم که دانش‌آموزان تحت تأثیر چه عوامل محیطی دست به انتخاب رشته می‌زنند و کم نیستند آن‌هایی که بعد از چهار سال تحصیل در یک رشته، جوانی خود را بر باد رفته می‌دانند و دستاوردش را هیچ ...

اطمینان دارم که اعضای هیئت تحریریه و مسئول **جدید** این ستون، از این شماره به بعد، از توجه جنابعالی و دیگر اعضای انجمن به خبرنامه بسیار خرسند خواهند شد و از دیگر پیشنهادهای شما برای اعتلای خبرنامه، که مهمترین پایگاه ارتباطی اعضای جامعهٔ آماری با یکدیگر است، استقبال خواهند کرد.

و اما تقاضای کوچک من: گفتگویی با آقای جمالزاده و افراد دیگری که می‌شناسید انجام دهید و از آن‌ها بخواهید "مجموعهٔ وسیعی از فعالیت‌های اجرایی اثر گذار در کشور" را که به آن اشاره کردید تشریح کنند که هدف ما از این گفتگوهای بسیار وقت‌گیر، جز آشنایی با این عزیزان و شکل‌گیری ارتباط مؤثر آن‌ها با جامعهٔ آمار ایران نیست.

به امید روزی که همهٔ اعضای جامعهٔ آماری نسبت به موضوعات مطرح شده در رسانهٔ انجمن خود احساس مسئولیت کنند.

با احترام

فرزانه صفوی‌منش

ششمین همایش ملی آمار دانشگاه پیام‌نور

۴ و ۵ اسفند ۱۳۸۹[1]

به منظور فراهم نمودن زمینهٔ مناسب برای ارائهٔ آخرین دستاوردهای علمی و پژوهشی در گرایش‌های مختلف آمار و احتمال و همچنین بحث و تبادل نظر استادان، پژوهشگران، دانشجویان تحصیلات تکمیلی در خصوص چشم‌انداز رشتهٔ آمار و شیوه‌های آموزش از راه دور، گروه آمار دانشکدهٔ علوم دانشگاه پیام‌نور با همکاری انجمن آمار ایران ششمین همایش تخصصی آمار را در دانشگاه پیام‌نور مرکز اهواز در بخش‌های زیر برگزار می‌کند:

- روش‌های تدریس آمار به شیوهٔ نظام آموزشی دانشگاه پیام‌نور
- ارائه روش‌های نوین جهت دروس عملی آمار
- شیوه‌های سنجش و ارزش‌یابی در دانشگاه پیام‌نور
- موضوعات تخصصی (احتمال، فرایندهای تصادفی، آمار استنباطی و آمار کاربردی)
- نرم‌افزارهای آماری

از کلیه علاقه‌مندان و پژوهشگران دعوت می‌شود تا نتایج آخرین تحقیقات و یافته‌های خود را در این همایش ارائه نمایند. نویسندگان محترم، مقاله‌های خود را حداکثر تا تاریخ ۱۳۸۹/۱۱/۰۱ به آدرس دبیرخانه همایش واقع در تهران، سازمان مرکزی دانشگاه پیام‌نور، مینی‌سیتی، اول شهرک نفت، خیابان نخل، دانشکدهٔ علوم پایه، گروه آمار ارسال نمایند. برای اخذ اطلاعات بیشتر به سایت همایش به آدرس http://194.225.116.122 یا از طریق سایت دانشگاه پیام‌نور بخش همایش‌ها به آدرس www.pnu.ac.ir مراجعه کنید.

[1] با تشکر از دکتر یارمحمدی برای ارسال این مطلب

مسابقه پوستر سواد آماری در ایران و ارایه پوسترهای منتخب برای مسابقه بین المللی ۲۰۱۰ – ۲۰۱۱

سایت سواد آماری (www.SavadeAmari.com) به عنوان نماینده ایران در پروژه بین المللی سواد آماری انستیتو بین المللی آمار (ISI)[1] انتخاب شد.

این سایت افتخار دارد مسابقه پوستر سواد آماری در سطح دانش آموزی را در مرحله اول در ایران برگزار کرده و در مرحله دوم برندگان را در مسابقه ۲۰۱۰–۲۰۱۱ بین المللی سواد آماری شرکت دهد.

این مسابقه در گروه های دو تا سه نفره دانش آموزی برگزار می شود و این گروه ها باید توسط دانشجو یا فارغ التحصیل آمار، معلم، دبیر یا محل آموزش خود در مسابقه ثبت نام شوند. هر دانش آموز تنها میتواند در یک گروه شرکت کند. این مسابقه در دو گروه سنی برگزار می شود:

۱. دانش آموزانی که سال تولد آنها سال ۱۳۷۴ (۱۹۹۵) یا بعد از آن است.
۲. دانش آموزانی که سال تولد آنها سال ۱۳۷۱ (۱۹۹۲) تا ۱۳۷۴ (۱۹۹۵) است.

این پوستر باید در یک صفحه ارایه گردد که داستانی را در رابطه با یک مجموعه داده بیان کند. در این رابطه باید:

- ساده باشد و یک روند منطقی شامل هدف و روش و نتیجه گیری باشد.
- شامل نمودار و جدول فراوانی و آمار توصیفی باشد.
- شامل توضیح و تفسیر نتایج و داده ها باشد.
- باید به تنهایی قابل درک باشد و نیاز به توضیح یا ارایه نداشته باشد.
- دارای خلاقیت و جذابیت باشد.
- قابل خواندن از فاصله ۲ متری باشد.

در این رابطه توصیه می شود مراحل زیر توسط دانش آموزان طی شود:

۱. یک سوال برای انجام بررسی آماری در نظر گرفته شود. این سوال باید مشخص و قابل فهم باشد تا بتوان داده های مرتبط را به راحتی جمع آوری کرد. همچنین توصیه می شود سوالی انتخاب شود که برای مردم جذاب باشد و خیلی سخت نباشد.
۲. برای پاسخ به آن جمع آوری داده با توجه به روش های اندازه گیری و مقیاسهای اندازه گیری انجام شود. در این قسمت توصیه می شود به تصادفی بودن نمونه و حجم نمونه جمع آوری شده دقت لازم مبذول شود. برای مثال اگر سوال در نظر گرفته شده نظرسنجی از دانش آموزان باشد و روش جمع آوری داده ها مصاحبه با دو تن از بهترین دوستان دانش آموز در نظر گرفته شود در اینصورت نتیجه بررسی به هیچ وجه قابل اعتماد نخواهد بود.
۳. بررسی منابع ایجاد خطا و مقدار خطای موجود در داده های گردآوری شده و بررسی داده های گم شده در مرحله بعدی توصیه می شود. مهم نیست که در مراحل کار خطای آماری وجود دارد بلکه مهم این است که آنها را شناسایی کرده و در پوستر به آن اشاره نمایید و اگر این خطاها توسط روشهای آماری یا خلاقانه قابل کاهش است انجام شده و در پوستر به آن اشاره شود.
۴. داده ها را تحلیل کنید. این کار می تواند توسط دست یا برنامه کامپیوتری انجام شود. در این قسمت می توانید از هیستوگرام، نمودار میله ای، نمودار پای و نمودار جعبه ای و ... استفاده نمایید. معیارهایی مانند میانگین، میانه، مد و انحراف معیار می تواند کمک کنند.
۵. پوستر را بسازید. می توانید این کار را با یک صفحه کاغذ مقوا در سایز A1 (۵۹۴mm x ۸۴۱ mm) انجام داده سپس با دوربین دیجیتال یک عکس با وضوح بالا از آن تهیه کرده و به آدرس پست الکترونیک A.Ashofteh@savadeamari.com ارسال کنید. ایجاد پوستر بصورت الکترونیکی با حداکثر اندازه 2MB مثلاً با یک اسلاید پاورپوینت نیز قابل قبول است. پوستر می تواند افقی یا عمودی باشد.
۶. پوستر باید حداقل شامل موضوع مطالعه، نتایج اصلی ، بحث در رابطه با نتایج با ادبیاتی ساده باشد.
۷. از بکار بردن تحلیلهای تکراری و موازی پرهیز گردد. برای مثال برای توضیح یک نتیجه نیاز نیست هم از نمودار و هم از جدول فراوانی استفاده شود و یکی از این دو کافی است.

[1] International Statistical Institute

همیشه به این نکته توجه داشته باشید که فضای کار شما محدود است.

۸. دقت شود که در مطالب ارایه شده در پوستر نباید اشاره ای به مشخصات دانش آموزان و محل تحصیل آنها شده باشد.

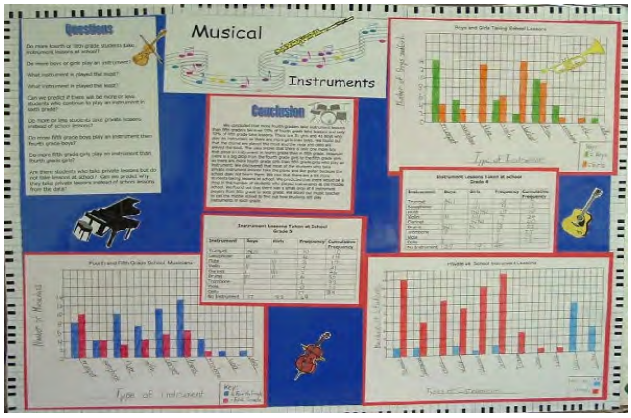
۹. توجه داشته باشید که فایل ارسالی پوسترها برگردانده نخواهد شد.

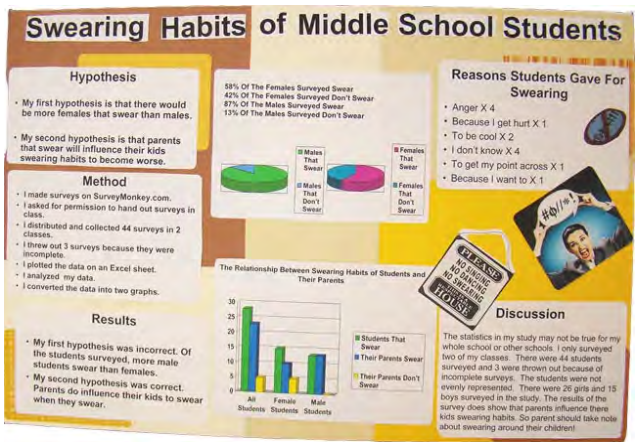
با ارایه پوسترها به مسابقه در حقیقت دانش آموزان به سایت سواد آماری اجازه می دهند تا علاوه بر انتخاب و شرکت دادن آثار آنها در مسابقه بین المللی سواد آماری از طرف کشور ایران، بتواند از این پوسترها در موارد زیر نیز استفاده نماید:

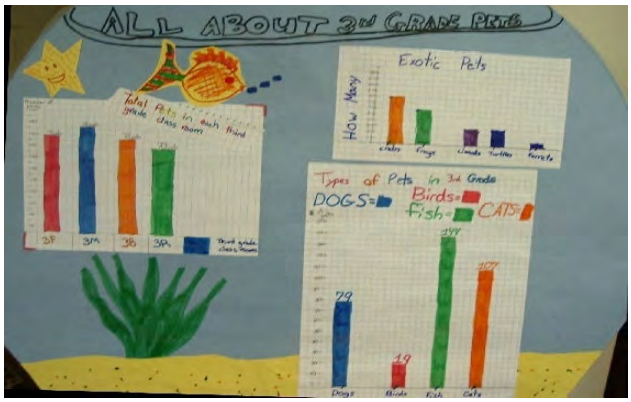
- ✓ در کنفرانس های آمار ایران به نمایش گذاشته شود.
- ✓ در سایت سواد آماری به آدرس www.SavadeAmari.com نمایش گذاشته شود.

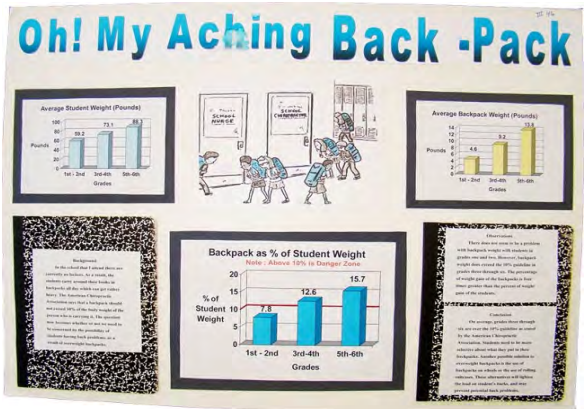
آخرین زمان ارایه: بهمن ماه سال ۱۳۸۹

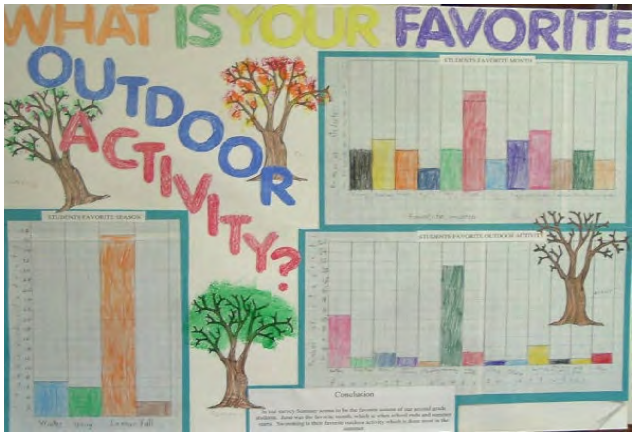
موفقیت و درخشش دانش آموزان پارسی زبان مخصوصاً دانش آموزان ایران زمین، آرزوی قلبی ماست. چند مثال از پوسترهای ارایه شده در مسابقات بین المللی قبلی

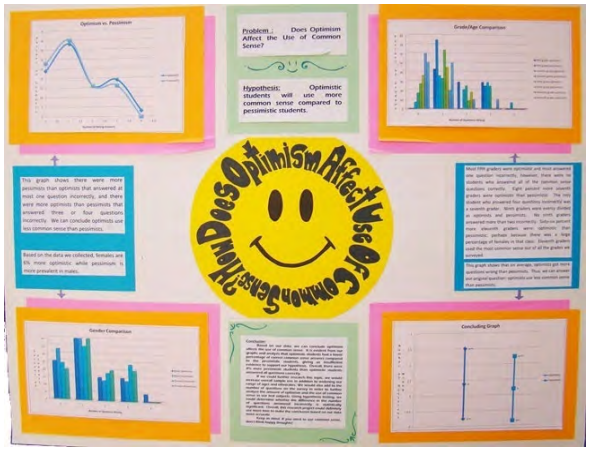

گزارش اولین مسابقه روز جهانی آمار

دکتر نصراله ایران‌پناه
گروه آمار دانشگاه اصفهان

اولین مسابقه سراسری روز جهانی آمار با همکاری انجمن آمار ایران، مرکز آمار ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دانشگاه اصفهان با مسئولیت آقای دکتر نصراله ایران پناه با اهداف: فرهنگ سازی آمار، عمومی کردن آمار، کاربرد آمار درعلوم مختلف، آمار در برنامه ریزی، آمار در سازمانهای مختلف، نظام آماری و آشنایی با آمار رسمی در مهر ماه برگزار گردید. مسابقه شامل ۷ بخش (۱۴ زیر بخش): جمله، شعار، طنز، مقاله، پوستر، نقاشی، طراحی، تصویر سازی، کاریکانور، عکس، کلیپ، فیلم کوتاه، وب لاگ و وب سایت با موضوعات: کاربرد آمار، اهداف علم آمار، آمار رسمی، آمارکاربردی، آمارنظری، بزرگان آمار ایران و جهان و سمینارها و کنفرانسهای آماری بوده است. جوایز این مسابقه برای ۲۱ نفر برگزیده در بخشهای مختلف توسط انجمن آمار ایران (عضویت دائم انجمن آمار ایران)، مرکز آمار ایران (کیف تمام چرم و ساعت مچی)، بانک مرکزی (آلبوم نفیس اسکناس و سکه ضرب شده روز جهانی آمار) و دانشگاه اصفهان (کتاب نفیس بسم الله) تعیین گردید.

پس از جمع آوری اثرات، آنها با تصمیم تیم داوری تعیین شده توسط انجمن آمار ایران آقایان دکتر ایران پناه، دکتر رجالی، دکتر طالبی و دکتر علامت ساز در مورد بخشهای مختلف نتایج به شرح زیر تعیین شدند و هدایای آنها در مراسم اختتامیه روز جهانی آمار و هفته ملی آمار در روز پنجشنبه مورخ ۱۳۸۹/۰۸/۰۶ در مرکز تحقیقات معلمان اصفهان محل برگزاری مراسم اهدا گردید.

- ✓ **بخش اول: جمله، شعار، طنز، خاطره و شعر**

خانم آسیه رشیدی نژاد، آقای یوسف بشیری، آقای افشین آشفته

- ✓ **بخش دوم: مقاله**

آقای حسین حاجی زاده، خانم الهام فتحی، خانم فاطمه الیاسی

- ✓ **بخش سوم: پوستر**

آقای اشکان خلیفه، آقای حسین نبی زاده، آقای مصطفی نیکدست، خانم نسرین حقدادی

- ✓ **بخش چهارم: نقاشی، طراحی، تصویرسازی و کاریکاتور**

خانم مژده کارگر راضی، خانم مهسا صدری، آقای علی سخایی

- ✓ **بخش پنجم: عکس**

خانم زهرا خردمند، آقای یوسف بشیری

- ✓ **بخش ششم: کلیپ**

خانم شیدا صراف زاده، آقای علی رضا موسوی

- ✓ **بخش هفتم: وب‌لاگ**

خانم سپیده سروش مهر، آقای سید جمال میرکمالی، آقای عیسی احمدی

- ✓ **بخش هشتم: وب‌سایت**

آقای سعید حیاتی، آقای محمد رضا مشایخی، آقای اشکان خلیفه

اطلاعیه شمارهٔ ۱

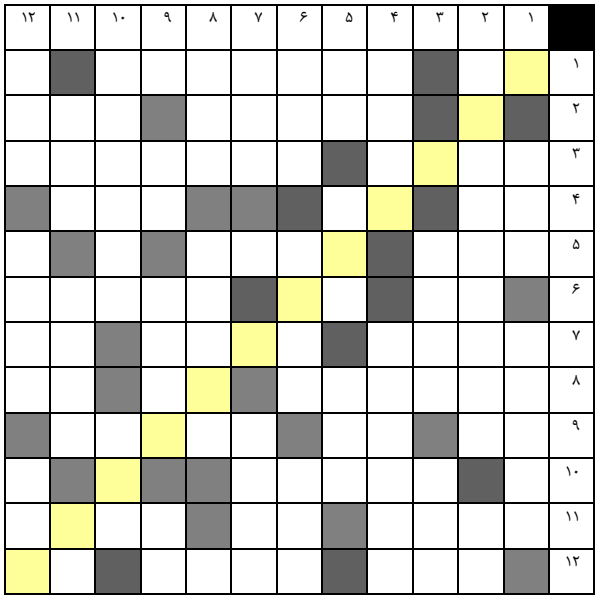
یازدهمین کنفرانس بین‌المللی آمار ایران

۸-۶ شهریور ۱۳۹۱

به اطلاع کلیه دانشگاهیان، پژوهشگران و علاقه‌مندان به آمار می‌رسانیم که "یازدهمین کنفرانس بین‌المللی آمار ایران" با همکاری انجمن آمار ایران در نیمهٔ اول شهریور ۱۳۹۰ در دانشگاه علم و صنعت برگزار خواهد شد. منتظر اطلاعیه‌های بعدی باشید.

جدول آماری

طراح: محمدحسن آشفته و افشین آشفته

عمودی

۱. نداری – عضوی در دهان

۲. آنچه برای درک صحیح آمار لازم است – شهر زلزله‌زده کرمان

۳. محل عبور سیلاب – تکرار حرف اول

۴. متداول است – دو چیز که اندازه آنها به هم وابسته باشد.

۵. مخفف اگر – مجموعه خالی – حرف شرط

۶. پیکار – به دنیا آوردن – پایان به انگلیسی

۷. نوعی پرنده – نوعی سنگ مرغوب

۸. پسوند فعل – نام سردار اردشیر دوم پادشاه ساسانی

۹. واحد طول – رهبر نظامی و نخست وزیر اندونزی – طول آدمی

۱۰. کلمه سوالی – بسیار بخشنده و صفت خداوند – اشاره به دور

۱۱. قدر و قیمت و مرتبه – آدم دروغگو – مرتجع فلزی

افقی

۱. نوعی خاک است – مدلی آماری که ارتباط یک متغیر را با دیگر متغیرها نشان می دهد.

۲. گران نیست – حیوانی خزنده

۳. یک نوع منطق است – سردار بزرگ ساسانی

۴. تکرارش صدای مرغ است – هواپیمای شکاری – جامه بلند

۵. اهلی – نام بلبل و عددی سه رقمی

۶. من و تو – حرف ربط – روزی که در آنیم

۷. اطلاعات آماری – جهان – خدا و ضمیری در عربی

۸. نیای بزرگ رستم و پدر سام – دست به عربی – مخفف اگر

۹. ماه کم حرف – کیسه به انگلیسی – در خور

۱۰. رموز

۱۱. گیاه – رطوبت کم – پسر سوم چنگیزخان است که به کفایت و رأی و تدبیر و ثبات و وقار معروف و مشهور بوده

۱۲. سی روز – بیان اعداد به صد – حیوان مذکر

فرم ثبت نام اولیه

هشتمین سمینار احتمال و فرایند های تصادفی
۲۰–۱۹ شهریور ۱۳۹۰

۱– نام :
۲– نام خانوادگی:
۳– جنس: زن □ مرد □
۴– عضو هیئت علمی □ دانشجوی دورهٔ: کارشناسی‌ارشد □ دکترا □
۵– رشتهٔ تحصیلی:
۶– آخرین مدرک تحصیلی:
۷– محل کار (یا تحصیل):
۸– عضو انجمن آمار ایران : هستم □ نیستم □
۹– مایل به ارائه مقاله: هستم □ نیستم□

عنوان مقاله:

۱۰– تلفن :
۱۱– دورنگار:
۱۲– نشانی پستی:
۱۳– نشانی الکترونیکی:

لطفاً فرم تکمیل شده ثبت‌نام را به آدرس sempsp8@guilan.ac.ir یا sempsp8@gmail.com ارسال نمایید.

آدرس: تهـران، خیابـان فلـسطین (بـین بزرگمهـر و انقلاب)، بن‌بست نجم، پلاک ۲، طبقه دوم، واحد ۱۱
کد پستی: ۱۴۱۶۸۴۳۷۷۴ تلفن: ۶۶۴۹۵۵۴۰-۰۲۱
نمابر: ۶۶۴۹۹۸۲۷-۰۲۱
آدرس اینترنتی: www.irstat.ir
پست الکترونیکی: info@irstat.ir

فرم عضویت در انجمن آمار ایران

در صورت تغییر مشخصات نیز لازم است اعضاء محترم انجمن این فرم را مجددا تکمیل و ارسال نمایند.

عضو جدید ☐ تغییر مشخصات ☐ شماره عضویت:

۱. مشخصات فردی:

نام: First Name:

نام خانوادگی: Last Name :

تاریخ تولد: **شماره ملی:** **جنسیت: زن ☐ مرد ☐**

۲. مشخصات تحصیلی:

آخرین مدرک تحصیلی: **رشته تحصیلی:**

تخصص‌ها و کدهای مربوطه: **تخصص:**

تخصص	آمار در پزشکی	آمار رسمی	آمار زیستی	آنالیز تصادفی	احتمال ترکیباتی	احتمال هندسی، هندسه تصادفی	استنباط آماری	استنباط در فرایندهای تصادفی
کد	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
استنباط ناپارامتری	تاریخ آمار و احتمال	تحلیل بقاء و داده‌های سانسور شده	تحلیل چند متغیره	تحلیل داده‌ها	تحلیل شکل	داده کاوی	روش‌های دنباله‌ای	روش‌های نموداری
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
سری‌های زمانی	طرح آزمایش‌ها	فرایندهای تصادفی	فرایندهای خاص	فرایندهای مارکوف	مبانی نظریه احتمال	مبانی و فلسفه آمار	مجموعه‌هاو میدان‌های تصادفی	محاسبات آماری
۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
مدل های خطی و ناخطی	نظریه تصمیم	نظریه توزیع‌ها	نظریه‌های حدی	نمونه‌گیری	موضوع مرتبط			
۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲			

الویت اول	الویت دوم
کد ☐:	کد ☐:

محل تحصیل (برای دانشجویان):

دانشگاه محل اخذ آخرین مدرک:

شهر و کشور محل اخذ مدرک:

۳. مشخصات شغلی:

مرتبه علمی: استاد☐ دانشیار☐ استادیار☐ مربی☐ کارشناس آمار☐ کارشناس ارشد آمار☐ دبیر☐ آموزگار☐ دانشجوی دکتری☐ دانشجوی کارشناسی ارشد☐ دانشجوی کارشناسی☐ دانشجوی کاردانی☐ غیره☐ (ذکر شود):

٤. نشانی و راه‌های دسترسی:

تلفن ثابت: **تلفن همراه:** **دورنگار:**

نشانی پستی:

آدرس الکترونیکی (e-mail): **کد پستی۱۰رقمی:**

۵. پرداخت حق عضویت و اشتراک نشریات:

مبلغ واریزی:

شماره فیش بانکی و تاریخ واریز:

٦. میزان حق عضویت انجمن آمار ایران مهر ۸۸ – مهر ۸۹

حق عضویت	وابسته☐	پیوسته☐	وابسته دانشجویی☐	پیوسته دانشجویی☐
مبلغ (ریال)	۵۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰	۳۰/۰۰۰	٦۰/۰۰۰

۷. اشتراک سالانه نشریات انجمن آمار ایران (مبلغ به ریال) دو شماره از هر مجله و چهار شماره از خبرنامه

مجله (نشریه)	رتبه مجله	اعضا	نسخه الکترونیکی	نسخه رایگان	نسخه اضافی
خبر نامه	-	☐	☐	خبر نامه و یک مجله به دلخواه	☐ ۲۰/۰۰۰
ندا	علمی دانشجویی	☐ ۲۰/۰۰۰	☐	☐ وابسته دانشجویی	☐ ٤۰/۰۰۰
اندیشه آماری	علمی ترویجی	☐ ۲۰/۰۰۰	☐	☐ وابسته دانشجویی	☐ ٤۰/۰۰۰
علوم آماری	علمی پژوهشی	☐ ۲۰/۰۰۰	☐	☐	☐ ٤۰/۰۰۰
JIRSS	علمی پژوهشی	☐ ۲۰/۰۰۰	☐	☐	☐ ٤۰/۰۰۰

توضیحات:

۱-چنانچه در یکی از رشته‌های مرتبط با آمار درجه کارشناسی‌ارشد یا دکتری دارید درمقابل عضویت پیوسته و در غیر این صورت درمقابل عضویت وابسته علامت بزنید

۲-امکان ارسال نسخه الکترونیکی تمامی نشریات برای اعضا وجود دارد. خبرنامه و یک مجله به انتخاب عضو بصورت کاغذی بصورت رایگان ارسال می‌گردد.

۳-خواهشمند است مبلغ حق عضویت انجمن را به حساب سیبا شماره **۰۱۰۵٦۵۷۱۰٤۰۰۱** به‌نام انجمن آمار ایران نزد بانک ملی ایران واریز و پس از تکمیل فرم درخواست عضویت آنرا را به همراه یک قطعه عکس پرسنلی از طریق آدرس پستی (یا تصویر عکس به آدرس الکترونیکی) انجمن ارسال فرمائید.

Iranian Statistical Society Newsletter

Autumn 2010 No. 68

www.irstat.ir

Iranian Statistical Society

Tel: +982166495540

Fax: +982166499827

P. O. Box 15815 - 1614

Tehran, Iran